

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi viestintämarkkinalain sekä radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi viestintämarkkinalakia sekä radiotaajuuksista ja telelaitteista annettua lakia.

Yleispalveluvelvoitteen sisältöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaikille tarjottavan kohtuuhintaisen internet-yhteyden nopeus voidaan ensi vaiheessa nostaa yhteen megabittiin sekunnissa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että yleispalveluyritykselle asetettavat velvoitteet voitaisiin jatkossa tehokkaasti asettaa myös verkkoyritykselle.

Esityksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö myöntäisi verkkotoimiluvan teleyritykselle, jos teleyritys harjoittaa teletoimintaa radioluvan nojalla ja radioluvan käyttötarkoitus muutetaan verkkotoimilupaa edellyttäväksi. Toimilupaa ei julistettaisi haettavaksi.

Muutoin toimiluvan myöntämiseen sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin valtioneuvoston myöntämässä toimiluvassa.

Viestintävirasto myöntäisi verkkotoimiluvat lyhytaikaiseen ja pienimuotoiseen toimintaan. Pienimuotoinen digitaalinen televisio-toiminta ei olisi toimiluvanvaraista.

Vain radiotaajuuksien käyttöä koskevat yhteiskunnallisesti merkittävät muutokset käsiteltäisiin valtioneuvoston yleisistunnossa, muut muutokset vahvistettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Lisäksi esitykseen sisältyy pienempiä muutosehdotuksia, jotka liittyvät alan tekniseen kehitykseen sekä lain soveltamiskäytännöstä kerättyihin kokemuksiin.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 NYKYTILA.....	4
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Teletoinnin toimilupasaantely.....	4
Yleispalvelua koskeva lainsaadantö.....	6
Internet-yhteydet käytännössä.....	7
Tietojen luovuttaminen viranomaiselle.....	8
Muutoksenhakua koskeva sääntely.....	8
Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma.....	8
Arviointilaitos.....	9
1.2 Euroopan unionin lainsaadantö.....	9
Johdanto.....	9
Yleispalvelu ja tarkoituksenmukainen internet-yhteys.....	9
Tietojen luovuttaminen viranomaiselle.....	11
Komission päätös taajuusalueen 3 400 – 3 800 MHz harmonisoinnista.....	11
Arviointilaitos.....	11
1.3 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsaadantö.....	11
1.4 Nykytilan arviointi.....	12
Teletoinnin toimilupasaantely.....	12
Tietojen luovuttaminen viranomaiselle.....	12
Muutoksenhakua koskeva sääntely.....	12
Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma.....	12
Arviointilaitos.....	12
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	13
2.1 Esityksen tavoitteet.....	13
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	13
Toimilupasaantely.....	13
Yleispalvelu.....	13
Tietojen luovuttaminen viranomaiselle.....	14
Muutoksenhakua koskeva sääntely.....	14
Taajuussuunnitelma ja radiotaajuuksien käyttösuunnitelma.....	14
Arviointilaitos.....	14
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	14
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	14
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	15
3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	16
4 ASIAN VALMISTELU.....	17
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	17
4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	17
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	18
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	18
1.1 Viestintämarkkinalaki.....	18
1.2 Laki radiotaajuuksista ja telelaitteista.....	25

2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	26
3	VOIMAANTULO	27
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	27
	LAKIEHDOTUKSET	29
	viestintämarkkinalain muuttamisesta	29
	radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain muuttamisesta	32
	LIITE	35
	RINNAKKAISTEKSTIT	35
	viestintämarkkinalain muuttamisesta	35
	radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain muuttamisesta	39

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Teletoinnin toimilupasääntely

Viestintämarkkinalain (393/2003) 2 luvussa on säännökset teletoinnin harjoittamisesta. Lain 4 §:n mukaan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa tai matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletointia, edellyttää toimilupaa. Viestintämarkkinalain 2 §:n 3 kohdan mukaan matkaviestinverkolla tarkoitetaan pääasiassa kohdeviestintään käytettävää viestintäverkkoa, jossa päätelaitteen yhteys viestintäverkkoon on toteutettu vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä.

Viestintämarkkinalain 5 §:n mukaan toimilupa on julistettava haettavaksi, kun toimilupa edellyttävään teletointaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia. Toimilupa julistetaan haettavaksi valtioneuvoston radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001), jäljempänä radiolaki, 6 §:ssä tarkoitettujen taajuusalueiden käyttösuunnitelman mukaisesti. Valtioneuvosto myöntää toimiluvan määräajaksi, joka voi olla enintään 20 vuotta.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksistä säädetään viestintämarkkinalain 9 §:ssä. Toimilupa on myönnettävä, jos hakijalla on riittävät taloudelliset voimavarat huolehtia verkkoyrityksen velvollisuuksista eikä lupaviranomaisella ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan viestintämarkkinalain, radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain, sähköisen viestinnän tietosuojalain tai muun teletointia koskevan lain säännöksiä. Laki edellyttää, että toimilupa on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää viestintämarkkinalain 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita, jos toimilupaa ei voida radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää kaikille hakijoille.

Viestintämarkkinalain 1 §:n mukaan lain tavoitteena on edistää palvelujen tarjontaa ja käyttöä viestintäverkoissa sekä varmistaa, et-

tä viestintäverkkoja ja viestintäpalveluita on kohtuullisin ehdoin kaikkien teleyritysten ja käyttäjien saatavilla koko maassa. Lain tavoitteena on lisäksi huolehtia siitä, että Suomessa saatavilla olevat mahdollisuudet televiestintään ovat käyttäjien kohtuullisten tarpeiden mukaisia, keskenään kilpailevia, teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.

Viestintämarkkinalain 10 §:ssä säädetään toimiluvan sisällöstä. Toimiluvassa määritellään toimiluvan haltijan maantieteellinen toimialue. Toimilupaan voidaan liittää lain tavoitteita edistäviä ja verkon tai palvelun laatuvaatimuksia. Lisäksi toimilupaan voidaan liittää laissa mainittuja viestintäviraston teknisiä määräyksiä täydentäviä ehtoja, jotka koskevat viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä.

Radiolain 6 §:n nojalla viestintävirasto tekee päätökset taajuusalueiden jakamisesta tiettyihin käyttötarkoituksiin sekä edelleen päätökset käytettävissä olevien taajuuksien jakamisesta käyttäjien kesken ottaen huomioon radiotaajuuksien käyttöä koskevat kansainväliset määräykset ja suositukset. Radiolain 6 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvosto vahvistaa suunnitelman televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletointaan osoitettujen radiotaajuuksien tarkemmasta käyttösuunnitelmasta. Viestintäviraston on päätöksiä valmistellessaan toimitettava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, kyseisen taajuusalueen käyttösuunnitelma vahvistetaan valtioneuvoston hyväksymässä taajuusalueiden käyttösuunnitelmassa. Viestintävirasto on antanut lainkohdan nojalla radiotaajuusmääräyksen (I 4/2006) ja valtioneuvosto on 14 päivänä kesäkuuta 2007 antanut asetuksen televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletointaan määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunnitelmasta (680/2007), jäljempänä taajuusasetus.

Viestintävirasto myöntää hakemuksesta käyttöoikeuksia radiolain 7 §:n 1 momentin

nojalla myönnettävässä radioluvassa, joka on hankittava radiotaajuuksien tehokkaan, tarkoituksenmukaisen ja riittävän häiriöttömän käytön takaamiseksi radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön.

Radiolupaa voidaan muuttaa yksipuolisesti radiolaissa säädetyin edellytyksin. Radiolain 8 §:n 3 momentin mukaan Viestintävirasto voi radioluvan voimassa ollessa muuttaa lupaehtoja ilman luvanhaltijan suostumusta, jos se on välttämätöntä radiotaajuuksien suunnitelmien muuttumisen, taajuuksia koskevien määräysten tai kansainvälisten sopimusvelvoitteiden vuoksi, taikka jos se on perusteltua radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen vuoksi. Lupaehtoja voidaan muuttaa myös, jos se on välttämätöntä markkinoilla toimivan teleyrityksen taloudellisissa tai teknisissä toimintaedellytyksissä tapahtuvan muutoksen, markkinoille tulevan uusista teleyrityksen taikka vastaavan muun markkinaolosuhteiden muutoksen aiheuttamasta tarpeesta uudelleen järjestellä radiotaajuuksien käyttöä.

Radiolain 10 §:n 1 momentin mukaan radioluvan myöntää Viestintävirasto. Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettua toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Radiolain 10 § 7 momentin mukaan, jos radiolupa voidaan myöntää vain osalle hakijoista radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi, lupa on tällöin myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää radiolain tarkoitusta ts. radiotaajuuksien tehokasta, tarkoituksenmukaista ja riittävän häiriöttömää käyttöä, radiotaajuuksien tasapuolista saatuutta, päätelaitteiden vapaa liikkuvuutta sekä edistää viestintämarkkinoiden tehokkuutta.

Radiolain 12 §:ssä on säännökset radioluvan peruuttamisesta. Viestintävirasto voi kokonaan tai osittain peruuttaa radioluvan, jos luvanhaltija rikkoo radiolakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä taikka esimerkiksi lupaehtoja. Lisäksi radiolupa

voidaan peruuttaa, jos luvanhaltija ei käytä luvassa osoitettuja radiotaajuuksia eikä ota niitä käyttöön Viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa määräjassa.

Tällä hetkellä on käynnissä useita Wimax-kokeiluja. WiMAX (Worldwide Interoperability for Microwave Access) on langaton tiedonsiirtotekniikka, joka tarjoaa suuret yhteydennopeudet, mutta edellyttää samalla tiheää tukiasemaverkkoa. Kyseessä on hyvin paikallinen tekniikka. Mobiili-WiMAXin arvioidaan tulevan kaupalliseen käyttöön vuosina 2009 – 2010. Langattomia laajakaistatekniikoita käytetään moneen eri tarkoitukseen. Langatonta tekniikkaa voidaan käyttää liittymän toteuttamiseen esimerkiksi rajatulla alueella, kuten kotona tai toimistossa. Sen avulla voidaan myös rakentaa hyvin laajoja, kunnan keskusta-alueiden laajuisia verkkoja.

Viestintävirasto on pääosin vuodesta 2006 myöntänyt radiolain 6 §:n nojalla 47 teleyritykselle langattomille WiMAX-verkoille radioluvan 3,4 – 3,6 gigahertzin taajuuksiin yhdellä tai useammalla maantieteellisellä alueella. Radioluvat on myönnetty pääsääntöisesti viideksi vuodeksi kerrallaan siten, että pääosa niistä on voimassa 31 päivään joulukuuta 2010 asti.

Useat 3,5 gigahertzin taajuusalueelle myönnettyjen radiolupien haltijat ovat ilmoittaneet Viestintävirastolle kiinnostuksestaan tarjota laajakaistapalvelua käyttäen uutta mobiili-WiMAX –teknologiaa. Yritykset haluaisivat muuttaa nykyiset kiinteät WiMAX-verkkonsa mobiileiksi, jotka mahdollistavat siirtymisen tukiasemalta toiselle yhteyden katkeamatta. Mobiili-WiMAXin käyttöönotto mahdollistaisi useamman rinnakkaisen verkon samalla maantieteellisellä alueella ja edistäisi taajuuksien tehokasta käyttöä.

Voimassa olevan viestintämarkkinalain 4 pykälän mukaan pienimuotoinenkin digitaalinen televisiotoiminta edellyttää valtioneuvoston myöntämää toimilupaa. Esimerkkejä tällaisesta digitaalisesta televisiotoiminnasta ovat urheilukilpailujen tulospalvelu, jossa reaaliaikaisesti välitetään tuloksia katsomoalueilla oleviin järjestäjän televisiovastaanottiin sekä musiikkitapahtumissa tai uskonnollisissa tilaisuuksissa esiintymislavan ta-

pahtumien välittäminen muualla yleisalueella oleviin järjestäjän televisiovastaanottimiin.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 4 §:ssä on säädetty soveltamisalan rajoituksista. Pykälän mukaan lakia ei sovelleta 19 ja 38 §:ää lukuun ottamatta toimintaan, joissa lähetykset on mahdollista vastaanottaa vain oppilaitoksessa, sairaalassa, hotellissa tai muissa vastaavissa toiminnan piiriin kuuluvissa rakennuksissa, toimintaan televerkoissa, joissa ohjelmistoja voi seurata enintään 2 000 liittymän kautta eikä vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä tapahtuvaan tilapäiseen, enintään kolme kuukautta kestäväan analogiseen toimintaan, jos toiminnassa käytettävän televisiolähettimen säteilyteho on enintään 1 kilowatti tai radiolähettimen säteilyteho on enintään 50 wattia.

Edellä kuvatun toiminnan jättäminen televisio- ja radiolain soveltamisalan ulkopuolelle on mahdollistanut sen, että esimerkiksi lyhytaikaisissa tapahtumissa tapahtumajärjestäjä on voinut lähettää analogista televisiolähetystä ilman valtioneuvoston myöntämää ohjelmistolupaa. Pienimuotoiseen, lyhytaikaiseen toimintaan ei ole myöskään tarvittu verkkolupaa. Toiminnan harjoittajan on ainoastaan pitänyt saada Viestintävirastolta radiolupa radiolaissa säädetyn mukaisesti.

Yleispalvelua koskeva lainsäädäntö

Viestintämarkkinalain yleispalvelua koskevaa sääntelyä uudistettiin 15 päivä helmikuuta 2007 voimaan tulleella viestintämarkkinalain muutoslailla (70/2007). Yleispalvelun käsitettä muutettiin teknologianeutraalimmaksi. Yleispalvelun tarjonta ei enää ole sidottu yksinomaan kiinteään puhelinverkkoon, vaan palvelua voidaan tarjota teknikkakasta riippumatta minkä tahansa viestintäverkon välityksellä.

Viestintämarkkinalain 59 §:n 1 momentin mukaan Viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teleyritys, numerotiedotuspalvelua tarjoava yritys tai puhelinluettelopalvelua tarjoava yritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella.

Jos kuitenkin on ilmeistä, että yleispalvelun tarjonta muodostaa yleispalveluyritykselle

kohtuuttoman taloudellisen rasitteen, Viestintäviraston on viestintämarkkinalain 60 a §:n mukaan yleispalveluyrityksen vaatimuksesta laskettava yleispalvelun nettokustannukset. Lain 60 b §:n mukaan yleispalveluyritykselle on valtion yleisistä varoista korvattava kohtuuttomaksi taloudelliseksi rasitteeksi muodostava osa yleispalvelun nettokustannuksista, jos yleispalveluyritys sitä vaatii. Tähän saakka Suomessa ei ole jouduttu korvaamaan yleispalveluvelvollisille teleyrityksille yleispalvelun kustannuksia. Voimassa olevan lain mukaisesti yleispalveluyritys saattaa joutua tarjoamaan yleispalvelua myös tappiolla, jos se ei ole teleyrityksen kokonaistaloudellinen tilanne huomioiden kohtuutonta.

Viestintävirasto selvitti vuonna 2007 yleispalveluyritysten alueellisen nimeämistarpeen kuntakohtaisesti. Yleispalveluyrityksen nimeäminen katsottiin välttämättömäksi yhteensä 135 kunnassa. Selvityksensä perusteella Viestintävirasto antoi tammikuussa 2008 kymmenen päätöstä teleyrityksen nimeämisestä yleispalveluyritykseksi yleisten puhelinpalveluiden tarjonnassa sekä yhden päätöksen yleispalveluyrityksen nimeämisen välttämättömyydestä niissä kunnissa, joihin yleispalveluyritystä ei nimetty.

Viestintämarkkinalain 2 §:n 21 kohdan mukaan teleyrityksellä tarkoitetaan verkkoyritystä tai palveluyritystä. Verkkoyrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka tarjoaa omistamansa tai muulla perusteella hallussaan olevaa viestintäverkkoa käytettäväksi viestien siirtoon, jakeluun tai tarjolla pitoon. Palveluyrityksellä puolestaan tarkoitetaan yritystä, joka siirtää viestejä hallussaan olevassa tai verkkoyritykseltä käyttöönsä saamassa viestintäverkossa taikka jakelee tai pitää tarjolla viestejä joukkoviestintäverkossa.

Lain 60 c §:n mukaan nimetyn yleispalveluyrityksen velvollisuutena on tarjota maantieteellisestä paikasta riippumatta kohtuullisella hinnalla liittymä yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa.

Viestintäviraston yleispalveluyritykseksi nimeämä yritys voi sinänsä olla viestintämarkkinalaissa tarkoitettu verkkoyritys. Käytännössä yleispalveluvelvollisuutta koskevassa viestintämarkkinalain 60 c §:ssä säännellään kuitenkin vain liittymän tarjoamista

käyttäjälle eli palveluyrityksen toimintaa. Pykälässä ei ole verkkoyritykseen kohdistuvia velvoitteita.

Viestintämarkkinalain 60 c §:n 2 momentin mukaan yleispalvelutuotteena tarjotun liittymän on puhelinpalveluiden lisäksi mahdollistettava tarkoituksenmukainen internet-yhteys. Lain esitöiden mukaan tarkoituksenmukaisella yhteydellä ei vielä tällä hetkellä tarkoiteta nopeinta saatavilla olevaa tekniikkaa, kuten laajakaistaliittymää, vaan liittymää, jolla internetin peruspalvelut, kuten sähköposti ja internet-sivujen selailu, toimivat tyydyttävällä tavalla. Viestintämarkkinalain yleispalvelusäännöksiä koskevan muutoksen yhteydessä tarkoituksena ei ollut muuttaa vallitsevaa tulkintaa (HE 150/2006 vp.).

Aikaisemmin voimassa olleen viestintämarkkinalain 59 §:n on katsottu edellyttävän, että teleyrityksen tulee tarjota käyttäjälle vähintään analogisella modeemiyhteydellä toteutettu internet-liittymä (HE 112/2002 vp.). Viestintävirasto on tammikuussa 2008 antamissaan yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevissa päätöksissä todennut, että käyttäjälle on tarjottava yleispalvelutuotteena liittymä, joka mahdollistaa tiedonsiirron analogista modeemiyhteyttä vastaavasti eli 30 - 50 kilobittia sekunnissa nopeudella.

Palveluita voidaan tarjota myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia. Yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvat puhelin- ja tiedonsiirtopalvelut voidaan siten lähtökohtaisesti tarjota käyttäjälle esimerkiksi kiinteällä puhelinliittymällä, matkapuhelinliittymällä tai laajakaistaliittymän ja VoIP-palvelun (Voice over Internet Protocol) yhdistelmänä.

Internet-yhteydet käytännössä

Internet-yhteyttä voidaan tarjota erilaisten verkkotekniikoiden välityksellä. Yhteys voidaan kiinteässä puhelinverkossa perustaa modeemin ja kapeakaistaisen tilaajajohdon (ISDN) välityksellä. Laajakaistaista internet-yhteyttä tarjotaan puhelinverkossa laajakaitaisen digitaalisen tilaajajohdon (DSL) välityksellä. DSL-tekniikalla tiedonsiirto tapahtuu eri taajuusalueella kuin kiinteän puhelin-

verkon puheensiirto. Laajakaistaisen yhteyden etuna perinteiseen kiinteän puhelinverkon modeemiyhteyteen verrattuna on suurempi tehokkuus ja tiedonsiirtonopeus sekä kiinteähintaisuus. Internet-yhteys voidaan perustaa kiinteän puhelinverkon lisäksi muun muassa kaapelitelevisioverkossa, langattomassa matkapuhelinverkossa tai langattomana verkkoyhteytenä (WLAN).

Laajakaista on dynaaminen käsite. Sillä tarkoitetaan tiedonsiirtoyhteyttä, joka mahdollistaa tietoverkoissa olevan aineiston ja palvelujen käytön vaivattomasti. Käytännössä tällöin tarkoitetaan siis kiinteähintaista ja aina auki olevaa internet-yhteyttä.

Tällä hetkellä muun muassa Euroopan unionissa, OECD:ssä ja Kansainvälisessä televiestintäliitto ITU:ssa yleisen näkemyksen mukaan laajakaistan miniminopeus on kiinteissä yhteyksissä 256 kilobittia sekunnissa.

Viestintäviraston teettämän kuluttajatutkimuksen mukaan viime vuonna 63 prosentilla kotitalouksista oli käytössään internet-yhteys ja näistä 93 prosentilla oli kiinteä tai langaton laajakaistaliittymä. Laajakaistaliittymien kokonaisuus kasvoi vuoden 2008 ensimmäisen puolivuotisjakson aikana noin yhdeksän prosenttia. Kesäkuun 2008 lopussa Suomessa oli yli 1,92 miljoonaa laajakaistaliittymää.

Viestintäviraston vuoden 2008 ensimmäistä puoliskoa koskevan markkinakatsauksen mukaan Suomessa oli yhteensä noin 1 923 300 laajakaistaliittymää sisältäen sekä kotitalousasiakkaiden että yritysasiakkaiden laajakaistaliittymät. Liittymämäärä kasvoi puolen vuoden aikana reilulla 160 000 liittymällä eli noin yhdeksällä prosentilla. Pääasiallisesti kasvu selittyy matkaviestinverkoissa toteutettujen mobiililaajakaistojen liittymämäärän kasvulla.

Viestintäviraston ilmoituksen mukaan Suomen viestintämarkkinoilla tilaajien enemmistöllä on käytössä vähintään 1 megabitin siirtonopeus. Viestintäviraston markkinakatsauksen mukaan vuoden 2008 ensimmäisen puolivuotiskauden lopussa kaikista laajakaistaliittymistä noin 46 prosenttia oli yhteysnopeudeltaan kaksi megabittia sekunnissa tai sitä nopeampia. Lukuun eivät sisälly mobiililaajakaistaliittymät. Nopeudeltaan tasan tai yli 10 megabittia sekunnissa olevia laajakaistaliittymiä oli kesäkuun 2008 lopus-

sa noin kuusi prosenttia kaikista laajakaistaliittymistä.

Viestintäviraston markkinakatsauksen mukaan ADSL-tekniikkaan (Asymmetric Digital Subscriber Line), jolla tarjotaan modeemitekniikka, joka mahdollistaa jopa 8 megabittia sekunnissa yhteysnopeuden tavallista puhelinlinjaa käyttäen, tai muuhun DSL-tekniikkaan perustuva liittymä on säilyttänyt asemansa suosituimpana laajakaistaliittymätyypinä. DSL-tekniikkaan perustuvia liittymiä oli kesäkuun 2008 lopussa noin 67 prosenttia kaikista laajakaistaliittymistä. Tähän tekniikkaan perustuvista liittymistä noin 77 prosenttia oli kotitalouskäytössä ja 23 prosenttia yrityskäytössä. Toiseksi yleisimmäksi liittymätyypiksi nousi mobiililaajakaistaliittymä, joita oli noin 16 prosenttia kaikista laajakaistaliittymistä. Mobiililaajakaistoja oli kesäkuun 2008 lopussa lähes 310 000 liittymää. Kaapelimodeemiliittymä jäi liittymämäärän kasvusta huolimatta kolmanneksi yleisimmäksi liittymätyypiksi noin 11 prosentin osuudella. Erilaisia kiinteitä langattomia laajakaistaliittymiä oli vuoden 2008 ensimmäisen puoliskon lopussa yhteensä vajaat 20 000 kappaletta eli noin prosentin verran kaikista laajakaistaliittymistä.

Laajakaistayhteydet ovat jo vuonna 2005 lukumääräisesti ohittaneet kiinteän puhelinverkon modeemi- ja IDSN-palvelut Internet-palveluina.

Yli 96 prosenttia kotitalouksista on kiinteän verkon eli joko lankapuhelinverkon tai kaapelitelevisioverkon laajakaistayhteyksien saatavuusalueella. Tehtyjen arvioiden mukaan 2 – 3 prosenttiin kotitalouksista laajakaista voidaan tarjota vain matkaviestimiä tai muita langattomia tekniikoita käyttäen.

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle

Viestintämarkkinalain 11 luku sisältää muun muassa säännökset teleyrityksen velvollisuudesta luovuttaa viranomaisille teletoiminnan ohjauksen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja sekä tietojen luovutuksesta eri viranomaisten välillä.

Lain 112 §:n mukaan teleyrityksellä on liikenne- ja viestintäministeriön tai Viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä ja liike- ja ammattisalaisuuksien estämättä luovuttaa

liikenne- ja viestintäministeriölle sekä Viestintävirastolle teletoiminnan ohjauksen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Pykälän 3 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston on yrityksen pyynnöstä ilmoitettava tietojen käyttötarkoitus sekä perusteltava tietojen luovutusta koskeva pyyntö.

Muutoksenhakua koskeva sääntely

Viestintämarkkinalain 127 §:n 3 momentin mukaan Viestintäviraston 16 -20 ja 126 §:n nojalla tekemään päätökseen sekä markkinaoikeuden ja valtioneuvoston tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallintolainkäytölain mukaisesti. Viestintäviraston päätökset koskevat lain 3 luvussa säädettyjä teleyrityksille asetettavia velvollisuuksia sekä erimielisyysratkaisemista koskevia päätöksiä. Valtioneuvosto tekee viestintämarkkinalain nojalla päätöksiä, jotka koskevat toimiluvan myöntämistä matkaviestinverkkoon tai digitaaliseen televisioverkkoon. Valtioneuvoston ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jos valitusviranomaisen ei toisin määrää.

Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma

Radiolain 6 §:n mukaan Viestintävirasto määrää radiotaajuuksien käytöstä eri käyttötarkoituksiin ottaen huomioon radiotaajuuksien käyttöä koskevat kansainväliset määräykset ja suositukset. Lain 6 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvosto vahvistaa käyttösuunnitelman viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettuun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan, televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen määrätyleisille taajuusalueille ja eräissä yksittäistapauksissa, jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla Viestintäviraston määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Viestintävirasto valmistelee käyttösuunnitelman.

Valtioneuvoston televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletoimintaan määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunni-

telmasta antamassa taajuusasetuksessa on säännökset televisio-, radio- ja matkaviestinverkkojen lukumäärästä, toimintaan käytettävistä taajuusalueista sekä eräistä teknisluonteisista seikoista. Asetuksen liitteenä on yksityiskohtainen listaus televisio- ja radiotoimintaan ja teletoimintaan käytettävistä taajuuksista (käyttösuunnitelma).

Digitaalisen television osalta käyttösuunnitelmassa on lueteltu paikkakuntaakohtaisesti kunkin kanavanipun käytössä oleva kanava sekä sitä käyttävän lähettimen lähetysteho. Analogisen radiotoiminnan osalta liitteessä on lueteltu erikseen Yleisradio Oy:n käytettävissä olevat taajuudet paikkakunnittain sekä kullakin paikkakunnalla käytettävän lähettimen lähetysteho.

Lisäksi valtakunnallinen toimiluvanvarainen käyttö on esitetty liitteessä taajuuskokonaisuuksittain kussakin kunnassa käytössä olevan taajuuden osalta. Myös alueellisen ja paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuudet on selvitetty paikkakunnittain.

Arviointilaitos

Radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain 41 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriö nimeää hakemuksesta arviointilaitoksen, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuudesta, määritellä erityisiä radiotestisarjoja sekä hyväksyä ja valvoa laitteiden laadunvarmistusjärjestelmiä. Radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain 41 §:n 4 momentin mukaan arviointilaitokselle asetettavista vaatimuksista ja nimeämisestä koskevaan hakemukseen liitettävistä vaatimusten täyttymistä osoittavista asiakirjoista annetaan tarkemmat säännökset liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriö on 21 päivänä helmikuuta 2008 antanut asetuksen radio- ja telepäätelaitteiden arviointilaitoksesta (131/2008). Asetus sisältää määräykset arviointilaitoksen henkilöstön ammattitaidosta, henkilöstön riippumattomuudesta, arviointilaitoksen toiminnan laadusta ja hakemusasiakirjoista.

Viestintävirasto on vuodesta 1988 myöntänyt radiolaitteiden kansallisia tyyppihyväksyntöjä ja toiminut vuodesta 1993 telepäätelaitteita ja niiden vaatimustenmukaisuuden

vastavuoroista tunnustamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun direktiivin 1991/263/ETY ja radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun direktiivin 1999/5/EY (jäljempänä radio- ja telepäätelaitedirektiivi) mukaisena telepääte- ja radiolaitteiden ilmoitettuna tarkastuslaitoksena.

Radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain tultua voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002 liikenne- ja viestintäministeriö nimesi 9 päivänä tammikuuta 2002 Viestintäviraston lain 41 §:ssä tarkoitetuksi arviointilaitokseksi. Päätös on voimassa toistaiseksi.

Viestintävirastossa tarkastuslaitostoiminta on eriytetty viranomaistoiminnoista ja sille on olemassa oma laatujärjestelmä. Viestintäviraston tarkastuslaitoksena antama lausunto pätee kaikissa ETA-jäsenmaissa. Tarkastus on maksullinen.

Viestintävirasto on 8 päivänä lokakuuta 2008 pyytänyt, että päätös viraston määräämisestä arviointilaitokseksi peruutettaisiin 1 päivä tammikuuta 2009 alkaen, koska liikenne- ja viestintäministeriö on 11 päivänä syyskuuta 2008 tekemillään päätöksillä nimenyt kaksi yritystä tällaisiksi arviointilaitoksiksi.

1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

Johdanto

Hallituksen esityksen kannalta merkityksellinen Euroopan unionin lainsäädäntö liittyy yleispalvelua, tietojen luovuttamista viranomaiselle, komission päätöstä 3,5 gigahertzin taajuusalueen harmonisoinnista ja arviointilaitosta koskevaan sääntelyyn.

Yleispalvelu ja tarkoituksenmukainen internet-yhteys

Sähköisen viestinnän yleispalvelulla tarkoitetaan EU:n nykymääritelmän mukaisesti sen varmistamista, että jokaisella kansalaisella on halutessaan käytettävissään ne palvelut, jotka ovat välttämättömiä yhteiskuntaan osallistumiseksi ja jo kansalaisten suuren enemmistön saatavilla joko vapaasti markkinoilla tai val-

tiovallan asettamien velvoitteiden kautta, elleivät markkinat pysty palveluja tuottamaan.

Yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY, jäljempänä yleispalveludirektiivi, 4 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään yksi yritys pystyy täyttämään kaikki kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat liittymän saamista yleiseen puhelinverkkoon tietyssä sijaintipaikassa ja mahdollistamaan yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytön tietyssä sijaintipaikassa. Yleispalvelu määritellään siten niiden sähköisen viestintän palvelujen vähimmäiskokonaisuudeksi, joiden on oltava kaikkien loppukäyttäjien saatavilla kohtuullista pyyntöä vastaan kohtuuhintaan ja tietyn laatusina jäsenvaltion alueella käyttäjän sijainnista riippumatta.

Yleispalveludirektiivissä on huomioitu myös, että liittymien tarjonnan turvaaminen saattaa edellyttää sekä palvelu- että verkko-yritykselle asetettavia velvoitteita. Direktiivin 8 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat nimetä eri yrityksiä tarjoamaan yleispalvelun eri osatekijöitä. Direktiivin säännökset eivät estä sitä, että jäsenvaltiot nimeävät eri yritykset tarjoamaan yleispalvelun verkkoon ja palveluihin liittyviä osia.

Yleispalveludirektiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaan yleispalveluna tarjottavan liittymän on mahdollistettava tarkoituksenmukainen internet-yhteys, ottaen huomioon vallitseva tilaajien enemmistön käytössä oleva tekniikka ja tekninen toteutettavuus. Yleispalveludirektiivin johtolauseessa 8 todetaan, että yksittäisen käyttäjän Internet-yhteyden nopeus riippuu monista tekijöistä, muun muassa yhteydentarjoajan Internet-kytkettävyydestä sekä sovelluksesta, jossa yhteyttä käytetään. Yleisen puhelinverkon yksittäisen kapeakaistaisen liittymän siirtymänopeus riippuu tilaajan päätelaitteen ominaisuuksista ja liittymästä. Siten direktiivin säätämisen yhteydessä ei nähty aiheelliseksi määrittää yhteisön tasolla tiettyä siirtonopeutta. Johtolauseessa 8 todetaan joustavuutta siirtonopeuksien määrittämisessä tarvittavan myös siksi, että kaikissa jäsenvaltiossa ei olla teknisessä kehityksessä samalla tasolla.

Yleispalveludirektiivin 32 artiklan mukaan jäsenvaltioilla on mahdollisuus päättää, onko direktiivissä määriteltyihin yleispalveluvollisuuksiin kuuluvien palvelujen lisäksi joidakin lisäpalveluja saatettava jäsenvaltion alueella yleisesti saataville. Artiklan mukaan jäsenvaltiot eivät saa tällaisessa tapauksessa säätää tiettyjä yrityksiä koskevasta korvausjärjestelmästä, vaan valtion on silloin itse vastattava tällaisten lisäpalvelujen rahoituksesta (esimerkiksi verotuloin) sen sijaan, että rahoituksesta huolehtisivat yksittäiset markkinoimijat.

Euroopan yhteisöjen komission 25 päivänä syyskuuta 2008 julkaisemassa tiedonannossa yleispalveludirektiivin määräaikaistarkastelusta (KOM2008)572 todetaan direktiivin viittauksella datasiirtoon siirtonopeudella, joka mahdollistaa tarkoituksenmukaisen internet-liittymän, tarkoitettavan yksinkertaista kapeakaistaista verkkoliittymää, jonka siirtonopeuden pitäisi riittää esimerkiksi yleisen internetin kautta tarjottavien verkkopalvelujen käyttöön. Liittymän on mahdollistettava tyydyttäväntasoinen internetin käyttö, ja jäsenvaltio voi edellyttää liittymänopeuden nostamista tasolle, joka on tilaajien enemmistön käytössä.

Komissio katsoo tiedonannossaan, että laajakaista ei ole vielä yleistynyt niin paljon, että sitä olisi perusteltua harkita yleispalvelujärjestelmän puitteissa. Se kuitenkin lähestyy tätä rajapyykkiä varsin nopeasti samalla kun kapeakaistaliittymien määrä asteittain vähenee. Näin ollen komissio tiedonannollaan on aloittanut pohdinnat yleispalveluvuorituksen olemuksesta ja merkityksestä osana pyrkimyksiä tuoda nopea internet-liittymä kaikkien ulottuville.

Komission tarkoituksena on käydä vuoden 2009 aikana laaja eurooppalainen keskustelu tulevaisuuden sähköisen viestintän yleispalvelun sääntelystä. Komissio laatii 2009 loppuvuodesta keskustelun pohjalta tiedonannon, jossa esitetään keskustelun tulokset. Vuonna 2010 komissio tekee mahdollisesti konkreettisia toimenpide-ehdotuksia, mikäli yleispalveludirektiivin päivittäminen katsotaan tarpeelliseksi.

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle

Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY (jäljempänä puitedirektiivi), 5 artiklalla pyritään turvamaan sääntelyviranomaisen toimintamahdollisuudet edellyttämällä, että sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluita tarjoavat yritykset toimittavat sääntelyviranomaiselle kaikki tiedot, joita se tarvitsee varmistukseensa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluita sääntelevien puitedirektiivin säännösten noudattamiseen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietyille kansalliselle sääntelyviranomaiselle toimitetut tiedot voidaan perustellusta pyynnöstä asettaa saman tai muun jäsenvaltion jonkin vastaavan viranomaisen saataville, jos näiden viranomaisten yhteisön mukainen tehtävien hoitaminen sitä edellyttää.

Komission päätös taajuusalueen 3 400 – 3 800 MHz harmonisoinnista

Komissio on toukokuussa 2008 tehnyt päätöksen taajuusalueen 3 400 – 3800 MHz:n käytön yhdenmukaistamisesta sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan yhteisössä pysyviä maanpäällisiä järjestelmiä varten (2008/411/EC). Päätöksellä pyritään yhdenmukaistamaan taajuusalueen saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevat ehdot. Päätös on teknologianeutraali ja se velvoittaa jäsenvaltiot huolehtimaan siitä, että kiinteät, sijainnista riippumattomat ja mobiilit sähköiset viestintäverkot voivat käyttää taajuusaluetta 3 400 – 3 800 MHz. Käytössä oleva muu taajuuksien käyttö suojataan. Päätöksessä todetaan, että tällä taajuusalueella tarjottavien palvelujen pääasiallisena tavoitteena olisi olta-va loppukäyttäjien mahdollisuus käyttää laajakaistaviestintää. Jäsenmaiden on noudatettava päätöstä 21 päivästä marraskuuta 2008 lukien. 3,6 – 3,8 gigahertzin osalta päätöstä on noudatettava 1 päivästä tammikuuta 2012 alkaen.

Arviointilaitos

Radiolain arviointilaitosta koskevalla sääntelyllä on saatettu kansallisesti voimaan Eu-

roopan parlamentin ja neuvoston radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun direktiivin 1999/5/EY (jäljempänä *radio- ja telepäätelaitedirektiivi*) 11 artiklan 1 kohta. Sen mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ne, tarkastuslaitokset, jotka on nimetty suorittamaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä.

1.3 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

Esityksen kannalta merkityksellinen kansainvälistä kehitystä kuvaava tieto koskee yleispalvelun tasoa. Viestintäviraston kesällä 2008 tekemän selvityksen mukaan laajakaistapalvelua ei ole sisällytetty yleispalvelun piiriin yhdessäkään selvitykseen vastanneista valtioista, joita olivat *Iso-Britannia, Norja, Ruotsi, Tanska, Hollanti, Ranska, Viro, Malta, Tsekin tasavalta, Unkari, Kroatia, Romania, Portugali ja Sveitsi*. Tarkastelluista maista yksikään ei ole ilmoittanut suunnitelmista, joissa laajakaistapalvelu sisällytettäisiin yleispalvelusääntelyn piiriin.

Vuonna 2007 *Saksa, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Italia, Latvia, Liettua, Puola ja Slovenia* ilmoittivat, ettei näissä maissa ole sisällytetty laajakaistapalvelua yleispalveluvelvoitteisiin. Näiden selvitysten perusteella voidaan todeta, että Internet-yhteys kansallisessa yleispalvelumääritelmässä noudattaa joko yleispalveludirektiivin sanamuotoa tai mikäli Internet-yhteyden ominaisuuksia on määritelty tarkemmin, yleispalvelun tarjoajalta on edellytetty vain niin sanottua kapeakaistaista yhteyttä, jolloin vaadittu yhteysnopeus on esimerkiksi enintään 64 kilobittiä sekunnissa.

Sveitsissä vähimmäistason laajakaistayhteyden tarjonta on sisällytetty yleispalvelutarjoajan velvoitteisiin 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen. Yhteysnopeuden tulee olla 600/100 kilobittiä sekunnissa. Teknisistä tai taloudellisista syistä 150/50 kilobitin yhteysnopeus voidaan hyväksyä. Käytettävän tekniikan suhteen ei ole asetettu rajoituksia. Laajakaistapalvelun kustannuksia varten ei ole luotu rahoitusmekanismeja.

Eräissä valtioissa laajakaistan saatavuutta ja tarjontaa on pyritty edistämään muilla jär-

jestelyillä. Yhteiskunnan taloudellisella tuella on edistetty laajakaistaverkon rakentamista ja laajakaistan käyttöä alueilla, missä se ei muuten olisi taloudellisesti kannattavaa. Esimerkiksi *Ruotsissa* tuki on tähän mennessä pääosin kanavoitu kunnille. *Malta* puolestaan kohdistaa taloudellista tukea suoraan laajakaistayhteyden hankkiville kotitalouksille. Tukea koskeva päätös on määräaikainen ja voimassa yhden vuoden.

Tanskassa langatonta laajakaistaverkkoa varten myönnettyyn taajuuksien käyttöoikeuteen on liitetty velvoite tarjota vuodesta 2010 alkaen laajakaistapeittoa tietyillä alueilla, joilla ei ole tarjolla muuta laajakaistapalvelua. Tanskassa 99 prosentilla väestöstä on kuitenkin jo nyt mahdollisuus hankkia laajakaista.

1.4 Nykytilan arviointi

Teletoinnin toimilupasaäntely

Kuten edellä on todettu, hyvin pienitehoisia lähettämiä käytetään digitaalisessa televisio-toiminnassa muun muassa urheilukilpailujen tulospalveluissa ja erilaisten tapahtumien, kuten musiikkitapahtumien ja uskonnollisten tilaisuuksien, yhteydessä. Tällaisen toiminnan ei voida katsoa olevan taajuuspoliittisesti siten merkittävää, että sen harjoittaminen edellyttäisi valtioneuvoston toimilupaa.

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle

Käytännön viranomaistoiminnassa ilmenee jatkuvasti tilanteita, joissa Viestintävirastolla on teleyrityksiltä saatua tietoa, joka olisi liikenne- ja viestintäministeriön tehtävien toteuttamiseksi tarpeen luovuttaa myös ministeriölle. Nimenomaisen tietojen luovuttamiseen oikeuttavan säännöksen puuttuessa, Viestintävirasto ei voi luovuttaa ministeriölle hallussaan olevia teletoinnin ohjauksen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja, jos teleyritykselle ei ole tietojen luovutuspyynnön yhteydessä ilmoitettu, että niitä voidaan luovuttaa myös liikenne- ja viestintäministeriölle.

Muutoksenhakua koskeva sääntely

Viestintämarkkinalain mukaisilla päätöksillä pyritään edistämään kilpailua sääntelemällä markkinoilla toimivien teleyritysten välisiä velvollisuuksia. Yleispalvelua koskevien päätösten tavoitteena on taata yleispalvelun tarjoaminen tietyllä maantieteellisellä alueella. Näiden molempien tavoitteiden toteutuminen edellyttää nopeata päätöksentekoa. Ilman nyt ehdotettavaa muutosta tavoitteiden toteutuminen vaarantuisi eikä myöskään käyttäjien etua voitaisi turvata.

Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma

Valtioneuvoston televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletoinnintaan määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunnitelmasta asetuksen liitettä päivitetään käytännössä useita kertoja vuodessa. Nykyistä käytäntöä voidaan pitää liian rasakana ottaen huomioon liitteenä olevan käyttösuunnitelman teknisyyt.

Valtioneuvoston asetuksessa ei ole tällä hetkellä säännöksiä tuotekehitys-, testaus- ja opetustoimintaan käyttävien taajuuksien hallinnoinnista. Viestintävirasto on myöntänyt matkaviestinverkkojen taajuuksilla toimivien, tuotekehitys- ja testauskäyttöön tarkoitettujen radiojärjestelmien taajuuksien käyttöoikeuksia. Radioluvat on pääsääntöisesti myönnetty enintään vuodeksi. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi myös näiden taajuuksien käytön yleisistä periaatteista tulisi säätää valtioneuvoston asetuksella.

Arviointilaitos

Arviointilaitoksen määräämistä koskeva tilanne on vuoteen 2002 verrattuna muuttunut eikä enää ole olemassa välttämättömiä perusteita sille, että Viestintävirasto jatkaisi arviointilaitostoimintaa kilpailutilanteessa syksyllä 2008 nimettyjen suomalaisten yksityisten arviointilaitosten kanssa. Koska Viestintävirasto ei enää itse toimi arviointilaitokseksi, sille sopisi luontevasti arviointilaitoksen nimeämistehtävä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Esityksen tavoitteet

Hallitusohjelman mukaan hallitus parantaa nopeiden yhteyksien saatavuutta edistämällä valokaapeliin ja langattomien verkkojen rakentamista sekä kehittää tietoyhteiskunnan palveluinfrastruktuuria. Monipuolisten ja korkealaatuisten viestintäpalveluiden saatavuus varmistetaan koko maassa edistämällä verkkojen kehitystä myös julkisin varoin alueilla, jonne ei synny kaupallista tarjontaa. Tavoitteena on tuottaa kansalaisten ja yritysten käyttöön kattavat ja helppokäyttöiset arjen toimintoja helpottavat julkiset palvelut.

Viestintäpolitiikalla pyritään varmistamaan uusien, korkealaatuisten ja edullisten viestintäpalvelujen tarjonta sekä turvaamaan perusviestintäpalvelut kaikkialla maassa. Se tarkoittaa huomion kiinnittämistä palvelun laatuun, hintaan ja saatavuuteen.

Esityksen tavoitteena on rohkaista uusien palvelujen tarjontaa, mutta samalla huolehtia viestinnän peruspalvelujen saannista siten, että kaikkialla maassa on tarjolla nykyaikaiset, kohtuuhintaiset ja laadukkaat viestintäpalvelut. Osana tätä tavoitetta yleispalvelusääntelyllä tulee voida turvata kaikille käyttäjille riittävät sähköiset viestintäpalvelut. Myös tietoyhteiskunnan sähköisten palvelujen täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää tietoliikenneyhteyksiltä riittävän korkeaa tasoa.

Esityksellä pyritään edistämään yleistä tietoyhteiskuntakehitystä sekä takaamaan mahdollisuudet uusien viestintäteknologioiden joustavalle ja tehokkaalle käytölle. Toimilupasaäntelyn keventäminen edistäisi uusien innovatiivisten palvelujen käyttöönottoa.

Esityksen tavoitteena on saattaa taajuuksien hallintoa koskeva sääntely vastaamaan nopean teknisen kehityksen lainsäädännöltä edellyttämiä vaatimuksia. Lisäksi tavoitteena on edistää uusien tiedonsiirtoteknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Samalla tavoitteena on korostaa toimilupien teknologiariippumattomuutta.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Toimilupasaäntely

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi viestintämarkkinalain toimiluvan myöntämistä koskevaa sääntelyä. Muutoksella on tarkoitus keventää matkaviestinverkoissa harjoitettavan yleisen teletoiminnan toimilupamenettelyä erityisesti silloin kun kyse on ainoastaan taajuuden käyttötarkoituksen muutoksesta. Liikenne- ja viestintäministeriö voisi teleyrityksen hakemuksesta myöntää toimiluvan, jos teleyrityksellä on jo Viestintäviraston myöntämä radiolupa tietylle taajuusalueelle.

Lisäksi ehdotetaan, että pienimuotoinen digitaalinen televisiotoiminta ei enää edellyttäisi toimilupaa. Tällä hetkellä viestintämarkkinalaissa ei ole säännöksiä, jotka mahdollistaisivat minkäänlaista poikkeusta toimilupamenettelystä. Poikkeus koskisi sekä kestoltaan että lähetysteholtaan rajoitettua toimintaa, jota ei voida pitää yhteiskunnallisesti merkittävänä.

Ehdotuksen mukaan Viestintävirasto myöntäisi verkkotoimiluvat kestoltaan enintään kuukauden pituiseen toimintaan, jossa käytettävän lähettimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Yleispalvelu

Viestintämarkkinalain vuonna 2007 voimaan tulleen yleispalvelua koskevien säännösten muutoksen jälkeen on ilmennyt tarvetta täsmentää sääntelyä.

Voimassa olevassa viestintämarkkinalaissa ei ole tarkemmin otettu kantaa siihen, tulisi-ko yleispalveluyritykseksi nimetä verkko- vai palveluyritys. Siten nimettävä yritys voi hyvin olla myös verkkoyritys. Esityksessä ehdotetaan yleispalvelusääntelyn täsmentämistä siten, että yleispalveluvelvoite voidaan tehokkaasti asettaa myös verkkoyritykselle.

Yleispalveluvelvoitteeseen sisältyvää tarkoituksenmukaista internet-yhteyttä koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi. Tarkoituksenmukaista internet-yhteyttä arvioidessa huomioon tulisi ottaa vallitseva tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Liikenne- ja viestintäministeriön tulisi

kohtuullisin väliajoin tarkastella internet-yhteyksien tarjonnassa ja käytössä tapahtunutta kehitystä ja tarvittaessa määrätä yleispalveluliittymältä edellytetty nopeus ministeriön asetuksella.

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle

Viranomaisten toiminnan tehostamiseksi ja yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että Viestintävirastolle säädetään velvollisuus luovuttaa viestintämarkkina-alueissa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä.

Muutoksenhakua koskeva sääntely

Esityksessä ehdotetaan, että Viestintäviraston lain 59 §:n nojalla tekemistä yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevista päätöksistä saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutosehdotuksen tavoitteena on nopeuttaa valitusten käsittelyä ja päätösten täytäntöönpanoa.

Taajuussuunnitelma ja radiotaajuuksien käyttösuunnitelma

Esityksen tavoitteena on varmistaa käyttösuunnitelman ajantasaisuus sekä lisätä joustavuutta ja tehokkuutta siihen liittyvän teknisen osuuden muuttamisessa. Käytäntö on osoittanut, että asetuksen liitteenä olevaa teknistä listausta eli käyttösuunnitelmaa on tarpeen muuttaa lähes säännöllisin väliajoin. Muutostarpeet saattavat myös olla kiireellisiä. Joustavimmin käyttösuunnitelmaa voitaisiin pitää ajan tasalla liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetäisiin edelleen poliittista harkintaa edellyttävistä taajuuksien käytön yleisistä periaatteista.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella sen sijaan voitaisiin säätää nykyisen asetuksen liitteenä olevasta taajuuksien käyttösuunnitelmasta eli yksityiskohtaisesta listasta, joka sisältää tiedot asetuksessa määritellyyn toimintaan käytettävistä kanavista, taajuuksista ja tehoista.

Arviointilaitos

Viestintävirastolle on kertynyt huomattava asiantuntemus ja kokemus toiminnasta radiolaitteiden tyyppihyväksynnöistä sekä radio- ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnista. Koska Viestintävirasto ei enää itse toimi arviointilaitoksena, ehdotetaan että Viestintäviraston nimeäisi hakeuksesta arviointilaitoksen. Lisäksi Viestintävirasto valvoisi arviointilaitostoimintaa. Muutoksen tavoitteena on varmistaa, että arviointilaitoksen nimittämisessä sekä sen toiminnan valvonnassa voidaan hyödyntää Viestintäviraston asiantuntemusta.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan vaikutusta valtionalouteen. Valtionaloudelliset vaikutukset riippuisivat siitä, joudutaanko jossain vaiheessa korvaamaan yleispalvelun kustannuksia teleyrityksille valtion varoista. Jos palvelun tarjonta aiheuttaisi teleyritykselle kohtuuttomia kustannuksia, ne korvattaisiin yritykselle valtion varoista. Säädetäessä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella yleispalveluun kuuluvan tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden yhteysnopeutta huomioidaan otettava asettavan nopeuden tekninen toteutettavuus. Yleispalveluun kuuluvan yhteysnopeuden määrääminen suuremmaksi kuin 1 megabitti sekunnissa, jonka arvioidaan olevan taso, joka ei aiheuta valtiolle korvausvelvoitetta, merkitsisi viestintätekniikan nykyvaiheessa sitä, että yleispalvelua ei voitaisi toteuttaa langattomilla ratkaisuilla koko maassa eli käytännössä Digitan @450-verkolla. Jos nopeustaso vuonna 2010 asetettaisiin edellä todettua korkeammaksi, yleispalveluvelvolliset teleyritykset joutuisivat toteuttamaan velvoitteen muilla tekniikoilla, joiden nykyisiä rakentamisaikatauluja tulisi nopeuttaa. Tämä nostaisi kustannuksia niin merkittävästi, että se saattaisi tarkoittaa valtion korvausvelvollisuuden toteutumista. Tähän ei kuitenkaan ole yleispalvelun tavoitteiden toteuttamisen kannalta tarpeen mennä. Jos kuitenkin korvausvelvollisuus realisoitui-

si, mahdollinen valtion maksama korvaus maksettaisiin tietoyhteiskunnan infrastruktuurin parantamiseksi laadun toimintasuunnitelman mukaisesti valtion laajakaistatukeen osoitetusta määrärahasta.

Hallituksen esitys on osa kansallista toimintasuunnitelmaa tietoyhteiskunnan infrastruktuurin parantamista. Laajakaistahankkeen tavoitteena on, että ensimmäisessä vaiheessa kaikkiin vakinaiisiin asuntoihin sekä yritysten ja julkisenhallinnon vakinaiisiin toimipaikkoihin taataan mahdollisuus laajakaistayhteyteen, jonka välityskyky on keskimääräiseltä nopeudeltaan vähintään 1 megabitti sekunnissa.

Toisen vaiheen tavoitteena on, että lähes kaikki (yli 99 prosenttia) vakinaiset asunnot sekä yritysten ja julkishallinnon vakinaiset toimipaikat ovat vuoden 2015 loppuun mennessä enintään kahden kilometrin päässä vähintään 100 Mbit/s yhteydestä. Taajamiin nopeat laajakaistayhteydet syntynevät aiotussa aikataulussa markkinaehtoisesti ja näin päästään noin 95 prosentin väestöpeittoon.

Kansallisen toimintasuunnitelman mukaan laajakaistayhteydet on tarkoitus osittaisella julkisella tuella ulottaa myös haja-asutusalueille niin, että väestöpeitto nousee tavoiteltuun yli 99 prosenttiin. Vuoden 2015 tavoitteen osalta valtion osuus laajakaistahankkeen kustannuksista on enintään kolmannes eli 66 miljoonaa euroa.

Esityksen yritysvaikutuksista voidaan todeta, että ehdotettu pienimuotoisen ja lyhytaikaisen digitaalisen televisiotoiminnan vapauttaminen verkkotoimiluvasta keventää teleyrityksille toimilupasääntelystä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Lisäksi se vähentää rajoituksia perustuslaissa säädettyyn elinkeinonvapauteen.

Nopeiden laajakaistaverkkojen leviäminen edistää kilpailua ja todennäköisesti myös nykyistä kevyempiä rakenteita televisio-ohjelmistojen jakelussa. Jos erittäin nopeat laajakaistayhteydet saadaan vuoden 2015 loppuun mennessä lähes kaikkien suomalaisten saataville ja samaan aikaan onnistutaan lisäämään kilpailua maanpäällisissä televisioverkoissa, voisivat televisio-ohjelmistoja jakaa lähes kaikkialla Suomessa vähintään kolme kilpailevaa verkko-operaattoria. Verkkokilpailun lisääntyminen vaikuttaisi ohjel-

mistojen jakelukustannuksiin ja loisi siten uutta sisältötarjontaa.

Yleisradio Oy vastaa julkisesta palvelusta televisio- ja radiotoiminnassa. Julkisen palvelun tehtäviin kuuluu mm. palvelun tuominen yhtäläisen ehdoin kaikkien saataville. Vasta televisiopalvelun välittämiseen riittävän tietoliikenneyhteyden saatavuus jokaisessa kotitaloudessa tekee mahdolliseksi yleisen televerkoston käytön laajamittaisesti myös julkisen palvelun tarjontaväylänä.

Suurimmat teleyritykset tarjoavat jo nyt asiakkailleen huomattavasti yhtä megabittiä sekunnissa nopeampia yhteyksiä. Liikenne- ja viestintäministeriön syksyllä 2008 tekemän selvityksen mukaan suurimpien teleyritysten oman ilmoituksen mukaan vuoden 2009 alussa yhden megabitin laajakaistayhteyksiä olisi tarjolla jo 98 prosentille väestöstä. Vastaavasti kahden megabitin laajakaistayhteyksiä olisi ensi vuoden alusta tarjolla 95 prosentille väestöstä.

Yleispalveluvelvoitteeseen kuuluvan taroituksenmukaisen internet-yhteyden nopeuden nostamisella yhteen megabittiin sekunnissa ei siten ole teleyrityksille merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotus yleispalveluun kuuluvan tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden määrittelyn muuttamisesta aiheuttaa sen, että Viestintäviraston on tarkasteltava vuosittain tilaajien enemmistön käytössä olevan laajakaistaliittymän nopeutta. Koska Viestintävirasto kerää jo nyt sille laissa asetettujen valvontatehtävien tarpeisiin säännöllisin väliajoin markkinatietoja, ei velvoite aiheuta virastolle merkittäviä muutoksia resurssitarpeissa.

Lisäksi yleispalveluvelvoitteen laajentaminen edellyttää yleispalveluyritysten nimeämistarpeen analysointia laajakaistan osalta kuntakohtaisesti koko maassa. Vaikutukset viraston tehtävien määrään eivät kuitenkaan olisi huomattavia.

Esityksen mukaan Viestintävirasto nimeäisi jatkossa hakemuksesta arviointilaitoksen, jonka tehtävänä on muun muassa antaa lausuntoja radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuudesta. Viestintävirasto

ei enää vuoden 2008 syksystä lukien ole toiminut arviointilaitoksena. Tämä on vähentänyt viraston tehtäviä, siten nyt ehdotetusta muutoksesta ei aiheudu virastolle merkittäviä henkilöstövaikutuksia tai taloudellisia vaikutuksia. Kokonaisvaltaisesti arvioiden viraston arviointilaitostoimintaan liittyvät tehtävät vähenevät viraston luovuttua varsinaisena arviointilaitoksena toimimisesta.

Ehdotetuilla muutoksilla ei olisi vaikutuksia Viestintäviraston henkilöstön määrään.

Yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevien päätösten muutoksenhaun nopeuttamista koskeva 127 §:n muutosehdotus vaikuttaa vain vähäisesti hallinto-oikeuksiin ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitustien nopeutuminen ei sinänsä lisää valitusten lukumäärää, vaan niiden määrän voidaan arvioida pysyvän ennallaan. Muutoksella ei siten arvioida olevan ainakaan pitkällä aikavälillä vaikutusta hallintotuomioistuinten työmäärään.

3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Laajakaista helpottaa aktiivista osallistumista yhteiskuntaan. Kansalaiset hyödyntävät yhä enenemässä määrin sähköisiä terveydenhuoltopalveluja ja viranomaispalveluja, verkko-opiskelua ja verkkokaupankäyntimahdollisuuksia. Esimerkiksi nopeaa internet-yhteyden paluusuuntaa edellyttävä tärkeä yhteiskunnallinen palvelu tulee olemaan etäterveydenhuolto.

Tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden yhteysnopeuden muuttamista koskevalla ehdotuksella on merkittäviä aluekehitysvaikutuksia. Nopeiden tiedonsiirtoyhteyksien varmistaminen on tärkeää erityisesti maaseudun tyypillisesti pienten ja keskisuurten yritysten, kotitalouksien ja maatilojen kannalta. Niillä käytettävissä olevan tietoliikenneyhteyden on mahdollistettava laaja kirjo erilaisia toimintoja. Näistä voidaan mainita muun muassa eläintilojen videovalvonta ja -seuranta, lypsyrobottien käyttö, eläinrekisterit ja tukihakemusten täyttö, viljelytilojen sääpalvelut ja sähköinen kaupankäynti. Esimerkiksi nopeita internet-yhteyksiä tarvitsevia eläintiloja on ympäri maata. Määrällisesti tiloja on vähän Lapissa ja Kainuussa, vaikka siellä tilojen suhteellinen määrä on maan keskiarvoa kor-

keampi. Nopeita laajakaistayhteyksiä tarvitaan siten koko maassa.

Lisäksi matkailualan yritykset tarvitsevat riittävän nopeaa internet-yhteyttä laadukkaana palvelun takaamiseksi. Ehdotus parantaisi laajakaistaisen internet-yhteyden saatavuutta ja parantaisi siten maaseudulla elinkeinoa harjoittavien toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä.

Nopeat tiedonsiirtoyhteydet parantavat myös mahdollisuuksia liiketoiminnan harjoittamiseen ja opiskeluun sijainnista huolimatta.

Ehdotus yleispalvelun tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden dynaamisesta tulkinasta edistäisi haja-asutusalueiden yritysten tasapuolista kohtelua verrattuna pääkaupunkiseudun yrityksiin. Tällä hetkellä pääkaupunkiseudun pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on pääsääntöisesti käytössään laajakaistayhteyksiä, jotka ovat yhteysnopeudeltaan 2 megabittiä sekunnissa tai 10 megabittiä sekunnissa.

Suomessa on edelleen alueita, joilla ei ole tarjolla riittävän nopeita tiedonsiirtoyhteyksiä. Yleispalveluun kuuluvan internet-yhteyden nopeuden nostaminen nykytasolta toisi laajakaistaiset yhteydet kaikille yrityksille maantieteellisestä sijainnista riippumatta.

Haja-asutusalueiden kotitalouksilla on usein pidemmistä välimatkoista johtuvia erityisiä internetin käyttötarpeita. Esimerkiksi viranomaispalveluiden käyttömahdollisuuksien lisääminen ja etäterveydenhuollon edistäminen nopeiden tiedonsiirtoyhteyksien varmistamisella vaikuttavat positiivisesti palveluiden alueelliseen saatavuuteen.

Lisäksi voidaan todeta, että yleispalveluun kuuluvan tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden nopeuden nostaminen edistää etätyömahdollisuuksia. Tämä puolestaan vähentää suoraan työmatkaliikennettä. Samoin mahdollisuus etäopiskeluun vähentää liikennettä. Etäopiskelu antaa myös haja-asutusalueiden asukkaille mahdollisuuden monipuoliseen koulutukseen.

Esitys edistää tietoyhteiskunnan kehitystä edellä todetulla tavalla. Lisäksi toimilupa-sääntelyä koskevat ehdotukset helpottavat toimijoiden mahdollisuuksia tuoda uudenlaisia ja monipuolisempia palveluita kansalaisten ulottuville.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä.

Tarkoituksenmukaisen internet-liittymän määrittelyn osalta esitys pohjautuu kansliapäällikkö Harri Pursiaisen selvitysmiehenä laatimaan ehdotukseen kansalliseksi toimintasuunnitelmaksi tietoyhteiskunnan infrastruktuurin parantamiseksi, joka julkaistiin 15 päivänä syyskuuta 2008 (LVM julkaisuja 46/2008).

Hallitus on iltakoulussa 17 päivänä syyskuuta 2008 linjannut, että nopeiden laajakais- tayhteysien tulisi olla vuoden 2015 loppuun mennessä kysynnän mukaan lähes kaikkien vakinaisten asuntojen sekä yritysten ja julkishallinnon toimipaikkojen ulottuvilla koko maassa.

Toimintasuunnitelman tavoitteena on parantaa yleistä televerkostoa siten, että käyttäjät voivat saada siitä tietoyhteiskuntapalveluiden käyttämiseksi riittäviä tilaajayhteyksiä. Toimintasuunnitelmalla varmistetaan myös, että laajakaispalvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia sekä järjestetään näitä toimenpiteitä varten tarvittava valtion osuus rahoituksesta. Toimintasuunnitelmassa esitetään, että vuosi 2010 otetaan ensimmäiseksi tavoiteajankohdaksi. Tavoitteiden saavuttamisesta on tarkoitus tehdä valtioneuvoston periaatepäätös vuoden 2008 aikana.

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto kaikilta teletoimintailmoituksen tehneiltä teleyrityksiltä ja muilta alan toimijoilta, keskeisiltä viranomaisilta sekä etujärjestöiltä. Ehdotus oli lausuntoajan saatavilla myös ministeriön internetsivuilla, joilla kaikkia hakukkaita kehoitettiin antamaan lausunto ehdotuksesta.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Lausunnon toimitti noin 40 lausunnonantaja. Lausuntokokoelma on saatavilla ministeriön verkkosivuilla. Lausunnoissa suhtauduttiin hyvin positiivisesti esityksen tavoitteisiin ja lähtökohtaisesti valittuja tavoitteiden toteuttamistapoja pidettiin oikeanlaisina.

Toimilupamenettelyn keventämiseen tähtävien muutosten osalta lausunnoissa tuotiin esille tarve järjestää alan kuuleminen silloin, kun kyse on radioluvalla myönnetyn käyttöoikeuden käyttötarkoituksen muuttamisesta. Lisäksi kuulemisen järjestäminen todettiin tarpeelliseksi silloin, kun päätetään radiotaajuuksien käyttösuunnitelman muuttamisesta. Lausunnoissa esitettiin huoli siitä, ettei toimilupamenettelyn avoimuutta voida varmistaa, jos teleyrityksille ja muille taajuusalueiden käyttäjärühmille ei varata tilaisuutta tulla kuulluksi. Esityksen perusteluja on tarkennettu tältä osin.

Verkkotoimiluvasta vapautettavaksi esitetyn toiminnan kahden viikon määräaika pidettiin parissa lausunnossa liian lyhyenä. Ehdotettua kahden viikon rajausta voidaan kuitenkin pitää tarkoituksenmukaisena, koska säännös on tarkoitettu sovellettavaksi esimerkiksi musiikkitapahtumiin tai uskonnollisiin tilaisuuksiin, jotka käytännössä kestävät vain pari päivää. Taajuuksien niukkuudesta johtuen kahta viikkoa pidempikestoisen toiminnan osalta toimilupamenettely on perusteltua.

Yleispalveluun liittyvän tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden yhteysnopeuden määrittelyä koskevan ehdotuksen yhteydessä eräissä lausunnoissa tuotiin esille se, että laajakaisaisen yhteyden rahoitusta ei ole säännelty esityksessä. Hallituksen esityksessä on lähdetty siitä, että viestintämarkkinalain yleispalveluyritykselle aiheutuvien nettokustannusten korvaamista koskeva sääntely soveltuu myös yleispalvelun tarjoamiseen.

Suurin osa lausunnonantajista piti erittäin tärkeänä, että yleispalveluun kuuluisi tulevaisuudessa laajakaisainen internet-yhteys. Ehdotusta pidettiin merkittävänä yksittäisen kansalaisen, yritysten, maatalousyrittäjien sekä esimerkiksi aluekehityksen kannalta. Sen sijaan osa teleyrityksistä katsoi, että laajakaisainen internet-yhteys olisi toteuttavissa markkinaehtoisesti eikä tarvetta erityissääntelyyn välttämättä olisi.

Lisäksi Viestintävirasto on lausunnossaan katsonut, että yleispalvelupäätösten muutoksenhaku olisi perusteltua ohjata suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Hallituksen esityksen luonnokseen sisältyi ehdotus toimiluvan hakijan maksettavaksi

määrätyn hakemusmaksun korottamisesta sekä ehdotus uudesta Viestintävirastolle maksettavasta hakemusmaksusta. Lausunnoissa esitettyjen kommenttien perusteella

ehdotusta ei ole sisällytetty tähän hallituksen esitykseen, vaan asia voidaan ottaa uudestaan tarkasteltavaksi myöhemmässä vaiheessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Viestintämarkkinalaki

4 §. Toimilupaa edellyttävä teletoiminta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ei edellytä verkkotoimilupaa, jos toiminnan kestä enintään kaksi viikkoa ja toiminnassa käytettävän televisiolähtetimen säteilyteho on enintään 50 wattia. Esityksessä kevennetään toimilupamenettelyä digitaalisen televisiotoiminnan osalta.

Tällaiseen toimintaan osoitettavia taajuuksia ei ole sisällytetty valtioneuvoston taajuusasetukseen, jonka soveltamisala on televisiotoiminnan osalta rajattu televisiolähtetimiin, joiden suurin sallittu lähetysteho on yli kaksi kilowattia. Lyhytaikaiseen toimintaan osoitettavien taajuuksien tulisi kuitenkin olla sellaisia, että niiden käyttö on radiotaajuuksien tehokkaan, tarkoituksenmukaisen ja riittävän häiriöttömän käytön kannalta perusteltua.

5 §. Toimiluvan julistaminen haettavaksi. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi momenttia selkeyttävä tekninen muutos. Voimassa olevan lain mukaan toimiluvan teletoimintaan voi myöntää ainoastaan valtioneuvosto. Ehdotuksen mukaan toimilupaviranomaisena voisivat toimia myös liikenne- ja viestintäministeriö ja Viestintävirasto. Siten 1 momentissa ehdotetaan selkeyden vuoksi mainittavaksi, että valtioneuvoston on julistettava toimilupa haettavaksi, kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu taajuuksia.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että liikenne- ja viestintäministeriön tai Viestintäviraston toimiessa toimilupaviranomaisena toimilupia ei julistettaisi haettavaksi. Ehdotuksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö myöntäisi toimi-

luvan silloin, kun kyseessä on Viestintäviraston myöntämän radioluvan käyttötarkoituksen muutos. Toimilupa voitaisiin myöntää ainoastaan samoille taajuuksille, joilla toimiluvan hakija jo harjoittaa toimintaa radioluvan nojalla. Näin ollen näitä jo käytössä olevia taajuuksia ei voitaisi julistaa haettavaksi.

Ehdotuksen mukaan Viestintävirasto myöntäisi toimiluvan teletoiminnan harjoittamiseen silloin, kun toiminnan kesto on enintään yksi kuukausi ja toiminnassa käytettävän lähtetimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Voimassa olevan pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvosto julistaa toimiluvan haettavaksi radiolain 6 §:ssä tarkoitettujen taajuusalueiden käyttösuunnitelman mukaisesti. Momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos. Koska esityksessä ehdotetaan muutettavaksi radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain 6 §:n 2 momentissa säädetyn valtioneuvoston asetuksen nimitys käyttösuunnitelmasta taajuussuunnitelmaksi, pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos. Lisäksi muutetaan lakiviitauksessa käytetty lain nimi teknisenä korjauksena.

8 §. Toimilupaviranomainen ja toimilupamenettely. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, jonka myötä toimilupaviranomaisella viitataan nimenomaisesti valtioneuvostoon. Selvennys momentissa on tarpeellinen, koska ehdotetulla muutoksella toimilupaviranomaisiksi tulisivat valtioneuvoston lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö ja Viestintävirasto. Pääsäännön mukaan valtioneuvosto myöntää edelleen toimiluvan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoamiseen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa tai matkaviestintäverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa. Liikenne- ja viestintäministeriö taas myöntää toimiluvan 8 §:n 3 momentin mukaiseen teletoimintaan. Viestintävirasto puolestaan myöntää toimiluvan 8 a

§:ssä tarkoitettuun kestoltaan lyhytaikaiseen ja pienimuotoiseen toimintaan. Pääsäännön mukaisesti toimilupaviranomaisella tarkoitetaan tässä laissa valtioneuvostoa, ellei nimenomaisesti erikseen toisin mainita.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan liikenne- ja viestintäministeriö voi teleyrityksen hakemuksesta myöntää toimiluvan yleisen teletoiminnan harjoittamiseksi silloin kun kyse on ainoastaan Viestintäviraston jo myöntämän radioluvalla harjoitettavan toiminnan muuttamisesta sellaiseksi, että se lain 4 §:n 1 momentin mukaan edellyttäisi valtioneuvoston myöntämää toimilupaa.

Pääsäännöstä, jonka mukaan valtioneuvosto myöntää toimiluvan yleisen teletoiminnan harjoittamiseksi matkaviestinverkossa, ei ole tarkoitus luopua. Uudenlaisten matkaviestinverkkojen, kuten laajakaistaisten langattomien liityntäverkkojen taajuustarve ylittää käytävissä olevien taajuuksien määrän. Kyse on siten rajallisen taajuuskapasiteetin käytöstä, johon käyttöoikeuden myöntäminen edellyttää poliittista harkintaa eikä Viestintäviraston radiolain 6 §:n nojalla myöntämää radiolupaa voida pitää asianmukaisena tapana ratkaista taajuuksien käyttöä näissä tapauksissa. Esimerkiksi mobiili WiMAX-verkko vastaa oikeudellisesti arvioituna perinteistä matkaviestinverkkoa ja kuuluu näin ollen viestintämarkkinalain matkaviestinverkon käsitteen piiriin.

Voimassa oleva teletoiminnan toimilupasääntely vaatii suhteellisen raskaan toimilupamenettelyn käynnistämistä, kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia. Esityksessä ehdotetaan, että kun teleyritys haluaa muuttaa sille myönnetyn radioluvan käyttötarkoitusta ja muutos johtaisi siihen, että radioluvan mukaisella taajuusalueella harjoitettavasta toiminnasta tulee viestintämarkkinalain määritelmien mukaisesti toimilupaa edellyttävää teletoimintaa, liikenne- ja viestintäministeriö voisi ilman toimiluvan haettavaksi julistamista myöntää hakijalle toimiluvan samalle taajuudelle.

Ilman ehdotettua muutosta käyttötarkoituksen muuttaminen edellyttäisi voimassa olevan radioluvan peruuttamista.

Viestintäviraston tiettyihin langattomiin laajakaistaverkkoihin, kuten kiinteisiin WiMAX-verkkoihin, myöntämät radioluvat olisi peruutettava ennen kuin taajuusalueelle voitaisiin julistaa haettavaksi viestintämarkkinalain mukainen toimilupa. Radiolain 12 §:n peruuttamista koskevat säännökset edellyttävät luvanhaltijan laiminlyöntiä tai muun vastaavan seikan toteutumista taikka esimerkiksi radioluvan edellytyksenä olevan valtioneuvoston myöntämän toimiluvan lakkaamista.

Radiolain 12 §:ssä säädetyt radioluvan peruuttamisen edellytykset eivät kuitenkaan lähtökohtaisesti soveltuisi tilanteeseen, jossa radioluvan haltija harjoittaa radioluvan mukaista toimintaa syyllistymättä laiminlyön-teihin.

Kevennettyä toimilupamenettelyä sovellettaisiin ainoastaan tilanteeseen, jossa toimiluvan hakijalla on jo radiolupa tietylle taajuusalueelle. Tällä hetkellä on nähtävissä, että säännös soveltuisi nimenomaan laajakaistaisiin langattomiin matkaviestinverkkoihin. Viestintävirasto on jo myöntänyt kiinteän langattoman liityntäverkon radiojärjestelmille radiolupia 3 500 megahertzin taajuusalueelle.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimilupapäätös koskisi sitä taajuusaluetta, jolle teleyritykselle olisi jo myönnetty radiolupa. Säännös ei luo radioluvan haltijalle oikeutta saada muutosta radioluvassa myönnettyyn käyttötarkoitukseen. Käyttötarkoituksen muutos voi olla teknisesti mahdotonta toteuttaa. Näissä tapauksissa tekniset rajoitukset, kuten haitalliset häiriöt, voivat olla esteenä toimiluvan myöntämiselle.

Koska kyseessä olisi esimerkiksi mobiilin WiMAXin osalta alueellisesti suppeiden, teknisesti tarkoituksenmukaisen ja loppukäyttäjien etua palvelevien järjestelmien käyttöönotosta, ei suhteellisen raskasta valtioneuvoston toimilupaprosessia voida pitää tarkoituksenmukaisena tapana myöntää käyttöoikeus näille taajuuksille. Kevennetty toimilupamenettely edistäisi myös taajuuksien tehokasta käyttöä.

Toimilupia ei julistettaisi haettavaksi. Muutoin toimiluvan myöntämiseen sovellettaisiin soveltuvin osin samoja ehtoja kuin valtioneuvoston myöntämässä toimiluvassa. Toimiluvan hakijan tulisi antaa lain 6 §:n

mukaiiset tiedot, maksaa lain 7 §:n mukainen hakemusmaksu. Lain 8 §:n mukaan toimiluvan yleisen teletoiminnan harjoittamiseksi matkaviestinverkossa myöntää valtioneuvosto määräajaksi, enintään 20 vuodeksi. Vastaava rajausta ehdotetaan myös liikenne- ja viestintäministeriön myöntämiin toimilupiin. Liikenne- ja viestintäministeriö voisi muun muassa uusien matkaviestinjärjestelmien, jotka tarjoavat nykyistä huomattavasti nopeampia yhteyksiä, kehityksestä ja kansainvälisistä sopimuksista johtuvista seikoista rajoittaa toimiluvan voimassaoloajan esimerkiksi kymmeneen vuoteen.

Komission taajuusaluetta 3 400 – 3 800 megahertziä koskevan päätöksen mukaan jäsenvaltioilla ei ole harkintavaltaa sen suhteen, onko taajuusalue kiinteiden vai mobiilien sähköisten viestintäverkkojen käytössä. Jäsenvaltioiden on sallittava taajuuden teknologianeutraali käyttö. Ehdotettu käyttötarkoituksen muutosta koskeva muutos on siten myös komission päätöksen mukainen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Ehdotetun momentin mukaan käyttöoikeuden muuttamista koskevan liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen edellytyksenä olisi, että radioluvan haltija käyttää sille radioluvassa osoitettuja taajuuksia. Milloin voidaan katsoa, että radioluvan haltijan voidaan katsoa käyttävän sille radioluvassa osoitettuja taajuuksia, jää ratkaistavaksi yksittäistapauksissa. Lähtökohtana tulisi kuitenkin olla, että taajuudet olisivat liiketoiminnallisessa käytössä. Säännöksellä esittäisiin yritykset kiertää pääsääntöä, jonka mukaan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen matkaviestinverkossa edellyttää, että valtioneuvosto on julistanut, vapautuneet teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaiiset taajuudet haettavaksi.

Koska radioluvan haltijalla on jo radioluvan nojalla oikeus käyttöoikeuden muutoksen kohteena olevien taajuuksien käyttöön, käyttöoikeuden muutoksella ei ole vaikutusta vapaana olevien taajuuksien määrään. Muun muassa avoimuuden varmistamiseksi Viestintäviraston verkkosivuilla on jatkuvasti ajantasaista tietoa taajuuksista ja niiden käytöstä.

8 a §. *Viestintäviraston myöntämä toimilupa.* Uuden 8 a §:n mukaan Viestintävirasto myöntäisi verkkotoimiluvan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoamiseen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa, kun kyse on lyhytaikaisesta ja pienimuutoisesta verkkopalvelun tarjoamisesta. Periaatteelliselta sisällöltään vastaava lyhytaikaisista televisiotoimintaa koskeva säännös on televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä.

Voimassa olevan lain mukaan verkkopalvelun tarjoamiseen maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa vaaditaan valtioneuvoston myöntämä toimilupa. Esityksessä kevennetään toimilupamenettelyä radiotaajuuksia edellyttävän teletoiminnan osalta siten, että Viestintävirasto voi myöntää toimiluvan lyhytaikaiseen, enintään kuukauden kestävään toimintaan, jos digitaalisessa televisiotoiminnassa toiminnassa käytettävän lähettimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Pykälän 2 momentin mukaan Viestintäviraston on myönnettävä toimilupa, jos ei ole perusteltua syytä epäillä, että toiminta olisi viestintämarkkinalain tai muun televisio- ja radiotoimintaa koskevan lainsäädännön vastaista. Lisäksi toimintaan tulisi olla osoitettavissa tarvittavat radiotaajuudet. Viestintävirastolla ei siten olisi vapaata harkintavaltaa toimilupahakemuksia käsitellessään, vaan päätösten tulisi perustua oikeusharkintaan.

Pykälän 3 momentissa kiellettäisiin lyhytkestoisten lupien myöntäminen välittömästi toisiaan seuraaville yhden kuukauden jaksoille. Samalle toimijalle ei voitaisi myöntää peräkkäisiä lupia siten, että toiminta muodostuisi käytännössä keskeytyksettömäksi. Toimilupajaksojen välillä tulisi olla selvä katkos, jona esimerkiksi muutaman päivän mittaista taukoa ei voitaisi pitää. Selvänä katkoksenä voitaisiin pitää vähintään kuukauden jaksoa. Tarkoituksena ei ole, että toimiluvan haltija voisi peräkkäisten lyhyiden toimilupien avulla harjoittaa säännöllistä teletoimintaa. Toiminnan tulisi siten olla luonteeltaan tilapäistä. Säännölliseen, yli kuukauden kestävään ja käytettäessä säteilyteholtaan yli kahden kilowatin lähettämiä lain 4 §:ssä tarkoitettuun teletoimintaan toimiluvan myöntää aina valtioneuvosto.

Käytännössä tarvetta tällaisiin lyhytaikaisiin toimilupiin on esiintynyt erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä. Lisäksi testitaroituksiin on eräissä tilanteissa pidetty tarpeellisena myöntää vain tietyn rajoitetun ajan voimassa olevia lupia.

60 c §. Yleisten puhelinpalveluiden tarjontaa koskeva yleispalveluvelvollisuus. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden yhteysnopeutta määriteltäessä huomioon tulisi ottaa tilaajien enemmistön käytössä olevaan yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus sekä kustannukset. Huomioon otettaisiin valitsevan käyttäjien enemmistön käytössä olevan yhteysnopeuden lisäksi yleispalveluvelvoitteen tekninen toteutettavuus ja toteutuksesta aiheutuvat kustannukset. Pykälän säätämisen yhteydessä lähdettiin siitä, että tarkoituksenmukaisella yhteydellä ei tarkoiteta nopeinta saatavilla olevaa tekniikkaa, kuten laajakaistaliittymää, vaan liittymää, jolla internetin peruspalvelut, kuten sähköposti ja internet-sivujen selailu, toimivat tyydyttävästi.

Yleispalveluvelvoitteen mukaisen internet-yhteyden nopeusvaatimus on nyt vain 30 – 50 kilobittia sekunnissa. Se ei enää ole riittävä tietoyhteiskunnan palvelujen käyttämiseen, mitä osoittaa parhaiten se, että valtaosa internet-yhteyksistä toteutetaan nykyisin paljon tätä nopeampina laajakaistayhteyksinä. Nopeat tietoliikenneyhteydet eivät ole ylläilyttäviä, vaan niitä voidaan pitää jo jopa välttämättöminä tietoyhteiskunnassa. Perinteisten palveluiden, kuten sähköpostin, lisäksi kansalaisten käytössä on oltava riittävän hyvin ja luotettavasti toimivat yhteydet, jotka mahdollistavat esimerkiksi pankkipalveluiden ja viranomaisten palveluiden käytön sähköisesti, digitaalisiin kuviin ja videoon perustuvat palvelut, kuten terveydenhuolto- ja turvallisuuspalvelut. Lisäksi on otettava huomioon tietoturvapäivityksiin liittyvät palvelut, kuten käyttöjärjestelmäpäivitykset ja virustietokantojen päivitykset.

Kuten edellä yleisperusteluissa on todettu, Suomessa käyttäjien enemmistöllä oli jo vuonna 2007 käytössään kiinteä tai langaton laajakaistaliittymä. Tällä hetkellä lähes kaikkiin 2,4 miljoonan kotitalouteen ja 250 000 yrityksen vakituiseen toimipaikkaan on mahdollista saada teleyritysten tarjoamin vakio-

ratkaisuin laajakaistainen tilaajayhteys (256 kbit/s). Tämä perustaso riittää muun muassa sähköpostin lähettämiseen ja vastaanottoon ja internetin selailuun, mutta se ei riitä sujuvaan sähköisen asiointiin, kuvien siirtoon eikä musiikin ja videoleikkeiden lataukseen.

Se, että tietoliikenneyhteyttä voidaan käyttää sähköisiin asiointipalveluihin ja esimerkiksi digitaalisten kuvien siirtämiseen ja digitaalisen musiikin sekä videoleikkeiden lataamiseen, edellyttää teknisesti kiinteää tai langatonta tilaajayhteyttä, jonka tulevan liikenteen välityskyky on keskimääräiseltä nopeudeltaan vähintään 1 megabitti sekunnissa verkosta tilaajalle. Tyypillisesti langattomissa laajakaistayhteyksissä lähtevän liikenteen nopeus on enintään kolmannes tulevan liikenteen nopeudesta.

Yleispalvelusääntelyn mukaisesti velvoite tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden tarjoamiseen koskisi edelleen vakinaisia asuntojen sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden vakinaisten toimipaikkojen palveluta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään uusi 3 momentti. Ehdotetun momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädettäisiin erikseen siitä, mitä kulloinkin tarkoitetaan yleispalveluvelvoitteen kuuluvalla tarkoituksenmukaisella internet-yhteydellä. Voimassa olevan pykälän sanamuoto on käytännössä koettu liian rajoittavaksi. Tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden määrittelemisen siten, että yhteysnopeutta tarkastellaan säännöllisin väliajoin, muuttaisi tulkinnan joustavammaksi ja dynaamisemmaksi. Tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden yhteysnopeuden määrittelyä voidaan pitää siten merkittävänä viestintäpoliittisena ratkaisuna, että määrittely ehdotetaan jatkossa tehtäväksi erikseen liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

On ilmeistä, että tulevaisuudessa yhteysnopeuden tarve kasvaa, kun verkon tietoyhteiskuntapalvelut lisääntyvät ja monipuolistuvat. Siksi on tarkoituksenmukaista, että yleispalvelun määrittely on dynaamista ja siihen kuuluvaa yhteysnopeutta voidaan nostaa tietoyhteiskuntakehitystä seuraten. Nopeuden noston tulee kuitenkin olla ennakoitavissa ja teknistaloudellisesti mielekkäästi toteutettavissa.

Yleispalveluvelvoite on jo voimassa olevan lain mukaan tekniikkariippumaton, joten yleispalvelu voidaan toteuttaa kiinteänä tai langattomana yhteytenä.

Ottaen huomioon vallitseva tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus ja tekninen toteutettavuus, yleispalveluvelvoitteen mukainen internet-yhteys olisi todennäköisesti määriteltävissä yhdeksi megabitiksi sekunnissa. Yleispalveluun kuuluvan yhteysnopeuden määrittäminen suuremmaksi kuin 1 megabitti sekunnissa merkitsisi viestintätekniikan nykyvaiheessa sitä, että yleispalvelua ei voitaisi toteuttaa langattomilla ratkaisuilla koko maassa. Sillä olisi huomattavan suuret kustannusvaikutukset. Tekniikka kuitenkin kehittyy ja langattoman laajakaistan nopeus kasvaa.

Laajakaistayhteyksien todelliset nopeudet vaihtelevat jonkin verran esimerkiksi eri vuorokaudenaikoina riippuen siitä, miten kuormittunut verkko on muusta liikenteestä. Samoin esimerkiksi päätelaitteen ominaisuudet ja käyttäjän sijainti, ympäristö sekä liikkuvuus vaikuttavat käyttäjän kokemaan tiedonsiirtonopeuteen.

Internet-yhteyden yleispalvelunopeutta säädettäessä on perusteltua asettaa vähimmäistaso keskimääräiselle yhteysnopeudelle, jolloin esimerkiksi 25 prosentin tilapäistä keskiarvon alitusta voitaisiin pitää hyväksyttävänä. Varsinaisia vika- tai häiriötilanteita tulisi luonnollisesti tarkastella erillään yleispalveluvelvoitteen toteuttamisesta, jollei kyse olisi toistuvasta vaaditun palvelutason alituksesta. Valokuituverkoissa lähtevän ja tulevan liikenteen yhteysnopeudet ovat symmetriset. Sen sijaan langattomissa verkoissa lähtevän ja tulevan liikenteen enimmäisnopeudet määritetään yleensä epäsymmetrisesti. Esimerkiksi Digita Oy:n @450-verkossa teoreettinen maksiminopeus tulevalle liikenteelle voi olla 5,8 megabittia sekunnissa ja lähtevälle liikenteelle 1,8 megabittia sekunnissa. Suomen oloissa verkon enimmäisnopeudet voisivat käytännössä olla 2 megabittia tulevalle liikenteelle ja 512 kilobittia sekunnissa lähtevälle liikenteelle.

Ennen liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen antamista Viestintäviraston tulee laatia muun muassa internet-yhteyksien kysynnän ja saatavuuden kehitystä kuvaava selvi-

tys tiedonsiirtopalveluiden markkinoista, joka muun muassa sisältäisi tietoja eri liittymätyypeistä, niiden hinnoista ja nopeuksista sekä käytettävistä tekniikoista. Viestintäviraston tulisi lisäksi laatia selvitys muista tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden teknistä toteuttamista koskevista ehdoista. Selvityksessä tulisi tarkastella muun muassa eri tiedonsiirtonopeuksien teknisiä toteuttamisvaihtoehtoja ja toteuttamismahdollisuuksia, toteutuksesta aiheutuvia kustannuksia sekä teleyritysten mahdollisesti tarvitseman siirtymäajan pituutta. Lisäksi viraston tulisi laatia arvio ehdotetun sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että Viestintävirasto pyytäisi teleyrityksiltä selvityksen suunnitellun yhteysnopeuden noston taloudellisesta merkityksestä teleyrityksille, minkä jälkeen virasto toimittaisi ministeriölle asiasta laatimansa yhteenvedon.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella määriteltävän yleispalveluun kuuluvan internet-yhteyden käytännön toteuttaminen, mittaaminen ja valvonta edellyttävät tarkempaa teknistä ohjeistusta. Tämä voitaisiin parhaiten toteuttaa Viestintäviraston teknisillä määräyksillä, koska teknisen kehityksen nopeudesta johtuen myös ohjeistuksen sisältöä on tarpeen tarkastella säännöllisesti ja koska kyseessä olisi luonteeltaan teknisiä yksityiskohtia koskevan määräyksen antamisesta. Viestintävirastolla on lisäksi määräysvalmistelussa valmiita mekanismit yhteistyölle teleyritysten kanssa. Viestintäviraston norminantovaltuutus lain 129 §:ssä soveltuisi myös yleispalveluun kuuluvan internet-yhteyden nopeusvaatimukseen liittyvään tarkempaan tekniseen ohjeistukseen.

Viestintämarkkinalain yleispalvelusäännösten valvonta jakaantuu karkeasti ottaen kahteen osaan eli yleispalveluyrityksiksi nimettyjen teleyritysten velvoitteiden valvontaan ja yleispalvelun saatavuuden seurantaan ja varmistamiseen niillä alueilla, joille yleispalveluyritystä ei ole nimetty. Siten Viestintävirasto kerää jo nyt sille laissa asetettujen valvontatehtävien tarpeisiin säännöllisin väliajoin markkinatietoja.

Jos liikenne- ja viestintäministeriö Viestintävirastolta saamansa selvityksen perusteella pitää tarpeellisena todeta yleispalveluyrityk-

siltä edellytettävän internet-yhteyden nopeuden muuttuneen, Viestintäviraston tulee vastaavasti tarkistaa viestintämarkkinalain 59 §:n nojalla antamiaan yleispalveluyrityksen nimeämispäätöksiä.

Tavoitteena on, että Viestintävirasto määrää 31 päivänä joulukuuta 2009 mennessä kullakin maantieteellisellä alueella yleispalveluvollisen teleyrityksen, jonka on tarjottava yleispalveluvollisuuden mukaiset palvelut viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010. Tämä takaisi yleispalveluyritykseksi nimetyille teleyritykselle riittävän siirtymäajan.

Viestintävirasto on vuoden 2008 alussa katsonut, että yleispalveluyrityksen nimeäminen oli välttämätöntä 135 kunnassa. Näiden päätösten uudelleen arviointi tulee voida tehdä siten, että nyt voimassa olevat yleispalvelupäätökset pysyvät voimassa siihen asti, että Viestintävirasto on analysoinut tilanteen uudelleen kullakin maantieteellisellä alueella ja antanut tarvittaessa uudet yleispalvelua koskevat päätökset. Sääntely ei myöskään estä sitä, että Viestintävirasto voi antaa erikseen päätökset yleispalveluun kuuluvasta laajakaistatarjonnan toteuttamisesta siten, ettei sen tarvitse välttämättä käsitellä kaikkia yleispalveluun kuuluvia palveluita samassa päätöksessä. Varsinkin päätösten uudelleen tarkastelun yhteydessä Viestintävirastolla tulee olla mahdollisuus tarkastella ensi sijassa vain laajakaistapalvelujen tarjontaa.

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole tarkoitus muuttaa niitä kriteereitä, joiden perusteella Viestintäviraston tulee nimetä yleispalveluyritys. Lain 59 §:n 2 momentin mukaan yleispalveluyritykseksi on nimettävä yritys, jolla on parhaat edellytykset lain 1 §:ssä säädetty tavoitteet täyttävän yleispalvelun tarjontaan.

60 d §. *Verkkopalvelua koskeva yleispalveluvollisuus.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 60 d pykälä. Siinä säädettäisiin yleispalveluyritykseksi nimety yrityksen velvollisuudesta tarjota palveluyritykselle sen liittymän toteuttamiseksi tarvittava toiminnallinen kokonaisuus. Velvoitteena voisi siten olla viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun tarjonta, joka kattaisi myös esimerkiksi palveluoperaattorin tarvitsemat asennus- tai ylläpitopalvelut. Tämä mahdol-

listaisi sen, että tietyille alueelle voitaisiin nimetä yleispalveluyritykseksi verkko- ja viestintäpalvelun tarjontaan eri yritykset. Viestintävirasto voisi siten yleispalveluyritystä valitessaan ottaa huomioon kaikki tietyllä alueella toimivat palveluntarjoajat ja palvelun vaihtoehtoiset toteuttamistavat.

Voimassa olevassa viestintämarkkinalaissa Viestintävirastolle ei ole annettu toimivaltaa asettaa yleispalveluyritykselle laissa määritellyn velvoitteen lisäksi muita täsmällisempiä velvoitteita.

Vaikka itse yleispalveluvollisuus kohdistuu yleispalveluyrityksen toimintaan, Viestintäviraston on yleispalveluyritysten valinnassa huomioitava mahdollisten nimettävien teleyritysten hallinnassa oleva infrastruktuuri, koska yleispalveluyritykseksi on viestintämarkkinalain mukaan nimettävä yritys, jolla on parhaat edellytykset lain vaatimukset täyttävän yleispalvelun tarjontaan. Yleispalveluyrityksiä nimitessään Viestintävirasto on katsonut, että yleispalveluyritykseksi tulisi useammasta ehdokkaasta valita se teleyritys, jolla on tietyllä maantieteellisellä alueella kattavin viestintäverkko.

Tällä hetkellä kaikki kiinteän verkon teleyritykset ja suurimmat matkapuhelinverkoissa toimivat teleyritykset toimivat sekä palvelu- että verkko-operaattoreina. Säännös koskisi tapauksia, joissa yleispalveluyritykseksi nimetty yritys toimii ainoastaan verkkoyrityksenä. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi teleyrityksen eriyttäessä palvelu- ja verkko-operaattoritoimintansa.

Verkkoyritys, jolle on asetettu yleispalveluvollisuus, on velvollinen tarjoamaan pykälässä tarkoitetun palvelun ainoastaan yleispalveluyritykselle.

Säännös on teknologianeutraali, kuten muu yleispalvelua koskeva sääntely.

Yleispalveluyritykseksi nimetty teleyritys olisi velvollinen tarjoamaan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan, joka on eri hinta kuin laissa tarkoitettu huomattavan markkinavoiman yritykseltä vaadittu kustannussuuntautunut hinta. Lain 84 §:n mukaan kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan hintaa, joka on aiheutuneet kustannukset ja toiminnan tehokkuus huomioon ottaen kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon myös kohtuullinen pääo-

malle laskettava tuotto, johon vaikuttavat teleyrityksen tekemät investoinnit ja niihin liittyvät riskit. Tätä kustannussuuntautunutta hinnoitteluperustetta ei voida tässä yhteydessä pitää tarkoituksenmukaisena. Viestintämarkkina- ja palveluyritykselle on asetettu velvollisuus tarjota käyttäjälle liittymä yleiseen viestintäverkkoon kohtuullisella hinnalla. Yleispalveluyritys voisi joissain tilanteissa joutua tarjoamaan yleispalvelua myös tappiolla, jos se ei ole teleyrityksen kokonaistaloudellinen tilanne huomioon ottaen kohtuutonta. Jos palveluyritys joutuisi tarjoamaan loppukäyttäjälle palveluja tappiolla verkkoyrityksen hinnoittelussa verkkopalvelunsa kustannussuuntautuneesti, voisi yleispalveluvelvoitteesta aiheutua palveluyritykselle kohtuuton rasite.

Koska yleispalvelua koskevan sääntelyn keskeisin tavoite on turvata laissa määriteltujen vähimmäistasoisten palvelujen saatavuus koko maassa käyttäjien vakituksissa asuin- tai sijaintipaikoissa näiden maantieteellisestä sijainnista huolimatta, saattaa tavoitteen saavuttaminen edellyttää joissain tilanteissa verkon rakentamista. Tällaisissa tapauksissa yleispalveluyritykseksi nimetyn palveluyrityksen kohtuulliset tarpeet on turvattu siten, että yrityksellä on lain mukaan mahdollisuus saada korvausta sille velvoitteesta aiheutuvasta kohtuuttomasta taloudellisesta rasitteesta. Verkon rakentamiskustannuksia ei kuitenkaan ole mahdollista veloittaa palveluyritykseltä silloin, kun verkkoyrityksellä on sille myönnetyn toimiluvan mukainen velvoite verkon rakentamiseen.

112 §. Tietojen luovuttaminen viranomaiselle. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan Viestintävirastolla on oikeus luovuttaa teleyrityksiltä saamia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle. Ehdotetun momentin mukainen oikeus tietojen luovuttamiseen ei ole laajempi kuin pykälän 1 momentissa tarkoitettu liikenne- ja viestintäministeriön oikeus liike- ja ammattisalaisuuksien estämättä saada teletoiminnan ohjauksen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Käytännössä Viestintävirasto kerää ja analysoi huomattavan määrän teleyritysten talouteen ja toimintaan sekä alan markkinkehitykseen ja sen seuraamiseen liittyvää tietoa.

Viestintävirasto seuraa esimerkiksi teleyritysten investointien kehitystä erillisten investointimittareiden avulla. Teletoiminnan yleinen ohjaus ja kehittäminen edellyttävät, että liikenne- ja viestintäministeriöllä on käytettävissään sen alaisen viraston keräämä ja analysoima tieto. Toiminnan tehostamiseksi ja yksinkertaistamiseksi on tarpeen nimenomaisella säännöksellä velvoittaa Viestintävirasto luovuttamaan ministeriölle keräämiään tietoja ministeriön niitä pyytäessä.

Pykälän 3 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston on yrityksen pyynnöstä ilmoitettava tietojen käyttötarkoitus sekä perusteltava tietojen luovutusta koskeva pyyntö. Ehdotetulla lisäyksellä ei ole tarkoitus muuttaa vallitsevaa tilannetta, vaan teleyrityksillä on edelleen aina oikeus saada tieto siitä, mihin heidän luovuttamia tietoja käytetään. Siten Viestintäviraston luovuttaessa teleyrityksen sille luovuttamia tietoja edelleen liikenne- ja viestintäministeriölle, teleyrityksillä on oikeus saada siitä tieto. Viranomaisen toimintaa säätelevät lisäksi hallintolaki ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettu laki. Viimeksi mainitun lain säännökset asiakirjojen julkisuudesta ja asianosaisen tiedonsaantioikeudesta soveltuvat myös pykälässä säädettyyn tietojen luovuttamisvelvollisuuteen.

127 §. Muutoksenhaku. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus lain 59 §:n mukaisiin Viestintäviraston yleispalveluyrityksen nimeämistä koskeviin päätöksiin. Säännöksellä pyritään nopeuttamaan riita-asioiden käsittelyä. Ehdotetun muutoksen myötä sekä teleyritysten että käyttäjien kannalta merkittäviä päätöksiä koskeva muutoksenhaku vastaisi nyt voimassa olevaa teleyrityksille asetettavia velvollisuuksia koskevaa muutoksenhakusääntelyä.

Voimaantulosäännökset. Ehdotettu 1 momentti sisältää säännöksen lain voimaantulosta. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

Ehdotettu 2 momentti sisältää tavanomaisen säännöksen mahdollisuudesta ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin ennen lain voimaantuloa. Viestintävirasto voisi siten jo ennen lain voimaantuloa ryhtyä 60 c §:n 2 momentissa ehdotettuihin toimiin.

1.2 Laki radiotaajuuksista ja telelaitteisista

6 §. Radiotaajuuksien käyttö. Ehdotetaan, että valtioneuvoston asetuksella edelleen vahvistettaisiin taajuuksien käytön yleiset periaatteet sekä eri käyttötarkoituksiin käytettävät taajuusalueet. Tästä asetuksesta käytettäisiin nimitystä taajuussuunnitelma. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tätä koskevat selventävät lisäykset ja tekniset korjaukset.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta, jonka mukaan taajuussuunnitelmassa vahvistettaisiin yleiset periaatteet myös taajuuksien käytölle tuotekehitys-, testaus- ja opetustoimintaan. Taajuuksien käyttöön liittyy usein yhteiskunnallisesti ristiriitaisia vaatimuksia ja siten niistä on tarpeen säätää valtioneuvoston asetuksen tasolla.

6 a §. Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella sen sijaan voitaisiin säätää nykyisen asetuksen liitteenä olevasta taajuuksien käyttösuunnitelmasta eli yksityiskohtaisesta listasta, joka sisältää tiedot asetuksessa määriteltyyn toimintaan käytettävistä kanavista, taajuuksista ja tehoista. Viestintävirasto valmistelisi edelleen sekä valtioneuvoston taajuussuunnitelman että käyttösuunnitelman.

Muutoksella ei ole tarkoitus olennaisesti muuttaa taajuuksien hallinnoinnissa vallitsevaa käytäntöä. Kyse on lähinnä teknisluonteisten muutosten hyväksymisestä ministeriön tasolla. Tämä mahdollistaa käsittelyn nopeuttamisen. Käyttösuunnitelman yksityiskohtainen lista ei myöskään voida pitää yhteiskunnallisesti siten merkittävänä, että se pitäisi vahvistaa valtioneuvoston yleisistunnossa.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan käyttösuunnitelmassa on 6 §:n 2 momentissa säädettyjä taajuuksia koskevia yksityiskohtaisempia määräyksiä. Käyttösuunnitelma voi siten sisältää tarkempia määräyksiä vain niiden taajuuksien käytöstä ja niistä taajuusalueista, joista on säännöksiä valtioneuvoston vahvistamassa taajuussuunnitelmassa. Selkeyden vuoksi 6 a §:ään ehdotetaan otettavaksi viittaus 6 §:n 2 momenttiin. Voimassa olevan asetuksen liitteessä on yksityiskohtaisemmat määräykset 6 §:n 2 momentissa sää-

detyistä toimiluvanvaraisen televisiotoiminnan käyttöön tarkoitetuista radiotaajuuksista, Yleisradio Oy:n julkisen palvelun televisio- ja radioverkkojen käyttöön tarkoitetuista radiotaajuuksista ja verkoissa käytettävien radiolähettimien suurimmista sallituista lähetystehoista sekä muiden kuin Yleisradio Oy:n käyttöön tarkoitetuista radiotaajuuksista ja radiolähettimien sijainnista.

Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma vahvistettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Vakiintuneeseen lainsäädäntökäytäntöön kuuluu, että kaikista säädöshankkeista kuullaan alaa tarvittavassa laajuudessa. Näin saadaan muun muassa arvokasta kokemusta ja käytännön tietoa, joka on tarpeen säädöshankkeiden valmistelussa. Sädöshankkeet, joilla on huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden kehitykseen, lähetetään aina varsin laajalle lausuntokierrokselle.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriön on tarkasteltava radiotaajuuksien käyttösuunnitelmaa uudelleen, jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuuksia tai jos teleyritys tai muu taajuusalueiden käyttäjärhymiä edustava taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön. Säännös vastaa nyt voimassa olevaa säännöstä valtioneuvoston velvollisuudesta tarkastella käyttösuunnitelmaa uudelleen.

Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan Viestintävirasto voi yksittäisessä tapauksessa teknisen syyn vuoksi poiketa 1 momentissa tarkoitettua vahvistetusta käyttösuunnitelmasta, jos se on radioviestinnän häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi välttämätöntä. Yksittäistapauksissa saattaa radioteknisistä syistä johtuen olla välttämätöntä, että Viestintävirasto voi poiketa vahvistetusta käyttösuunnitelmasta. Säännös ei kuitenkaan mahdollistaisi sitä, että Viestintävirasto laajentaisi mittakaavassa sallisi poikkeamisen radiotaajuuksien käyttösuunnitelmasta. Viestintävirastolle on voimassa olevan 6 §:n 4 momentissa säädetty vastaava oikeus poiketa käyttösuunnitelmasta.

10 §. Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntäminen. Voimassa olevaan 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi Viestintäviraston

velvoite kuulla ja muutenkin toimia yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa silloin, kun yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Säännös on tarpeen taajuushallinnon poliittisen merkittävyyden johdosta. Voimassa olevan lain tulokinnan mukaan Viestintäviraston on myönnettävä radiolupa, jollei 10 §:n 5 – 7 momentista muuta johdu, jos lupaa haetaan taajuusalueelle, joka taajuuksien käytöstä annetuissa Viestintäviraston määräyksissä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön, taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi, radiolähettimen vaatimustenmukaisuus on tarkistettu eikä Viestintävirastolla ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liittyviä ehtoja.

Ministeriön ja viraston välinen yhteistyö järjestettäisiin käytännössä tarkoituksenmukaisella tavalla vapaamuotoisesti siten, että se ei kuluttaisi turhaan osapuolten henkilöstövaroja, mutta toisaalta varmistaisi sen, että kaikki viestintämarkkinoiden kehitykseen vaikuttavat tekijät tulevat otetuiksi huomioon radiolupia myönnettäessä. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntäisi radioluvan. Kyseeseen voisivat tulla tapaukset, jotka käsittelevät kiistanalaisia tilanteita, joiden ratkaiseminen edellyttäisi tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Esimerkiksi kun radioluvan myöntämiseen liittyisi erityisen suuri taloudellinen intressi. Periaatteellisesti ehdotettua muutosta vastaava säännös sisältyy voimassa olevan lain 6 §:n 5 momenttiin.

Se, milloin radioluvan myöntämisessä olisi kyse tapauksesta, jolla voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen tai milloin vaikutukset olisivat huomattavia, jäisi viime kädessä yksittäistapauksissa ratkaistavaksi.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, joka johtuu siitä, että pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti. Tämä muuttaa pykälässä olevaa viittausta. Samalla ehdotetaan muutettavaksi momentin kohtien numerointi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, jolla kiellettäisiin radiolupien myöntäminen välittömästi toisiaan seuraaville kahden viikon jaksoille silloin, kun hakija harjoittaa viestintämarkkinalain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimintaa. Samalle toimijalle ei voitaisi myöntää peräkkäisiä lupia siten, että toiminta muodostaisi käytännössä keskeytyksettömäksi. Tarkoituksena ei ole, että lyhytkestoiseksi tarkoitettu toiminta, johon ei viestintämarkkinalain 4 § 3 momentin mukaan enää tarvittaisi toimilupaa, voisi tosiasiallisesti muuttua luonteeltaan muuksi kuin tilapäiseksi ketjuttamalla Viestintäviraston myöntämiä radiolupia. Tarkoituksena ei siten ole, että viestintäviraston myöntämällä radioluvilla voitaisiin kiertää viestintämarkkinalain 4 §:n pääsääntö, jonka mukaan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa tai matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, edellyttää toimilupaa.

Pykälän 9 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, joka johtuu siitä, että pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti. Tämä muuttaa pykälässä olevaa viittausta.

41 §. *Arviointilaitos* Esityksessä ehdotetaan, että Viestintävirasto nimeäisi pykälässä tarkoitettua arviointilaitoksen.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirasto valvoisi arviointilaitosten toimintaa. Koska arviointilaitosten nimeäminen ja valvonta kuuluisivat esityksen mukaan Viestintävirastolle, tulisi myös nimeämisen peruuttamisen olla Viestintäviraston vastuulla.

Voimaantulosäännökset. Ehdotettu 1 momentti sisältää säännöksen lain voimaantulosta. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Viestintämarkkinalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännöksiä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksenantovallasta. Valtuutussäännökset ovat sopusoinnussa perustuslain 80 §:n 1 momentin kanssa. Sääntelyn asiallinen merkitys ei edellytä, että asiasta säädettäisiin

lailla. Myöskään asioiden yhteiskunnallinen merkitys ei edellytä, että niitä tulisi käsitellä perustuslain 67 §:n mukaisesti valtioneuvoston yleisistunnossa. Kyse on asiallisesti vähäisistä yksityiskohdista, jotka ovat lähinnä teknisluonteisia ja siten yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merkitykseltään vähäisehköjä eikä sääntelyyn liity merkittävää harkintavallan käyttöä.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämismääräykseen

Johdanto

Eräät ehdotetuista muutoksista ovat merkityksellisiä perustuslain perusoikeuksien näkökulmasta. Ehdotusta on tarkasteltava erityisesti perustuslain 12 §:n 1 momentissa säädetyn sananvapauden ja 15 §:ssä säädetyn omaisuudensuojan sekä 18 §:n 1 momentissa säädetyn elinkeinovapauden kannalta.

Sananvapaus

Perustuslain 12 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla. Perustuslakivaliokunta on käsitellyt sananvapauden kannalta merkityksellistä sääntelyä ainakin lausunnoissaan PeVL 23/1993 vp (laki Oy Yleisradio-Rundradion Ab:stä), PeVL 19/1998 vp (laki televisio- ja radiotoiminnasta), PeVL 8/2002 (viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttaminen), PeVL 54/2002 vp (verkkotunnuslaki) ja PeVL 61/2002 vp (viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttaminen).

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että luvanvaraisuus muodostaa lähtökohtaisesti ongelman sananvapaussäännöksen sisältämän ennakoesteiden kiellon kannalta. Taajuuksien niukkuus on kuitenkin vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käytävässä viestinnässä

edelleenkin sellainen radiotekninen rajoitusperuste, jonka huomioon ottamiseksi on hyväksyttävää ylläpitää lupajärjestelmää. Sen avulla tulee turvata käytettävissä olevien radiotaajuuksien tasapuolinen jako televisio- ja radiotoiminnan harjoittajille ja siten luoda edellytykset sananvapauden laajalle toteutumiselle. Toimilupaehdotuksia koskevan sääntelyn tulee täyttää toimiluvan käyttösääntelyn tarkkarajaisuuden vaatimukset (PeVL 8/2002 vp).

Ehdotus vastaa toimilupasääntelyn osalta pääosin sisällöltään voimassa olevaa lainsäädäntöä. Toimilupasääntelyn perusteena on edelleen taajuuksien niukkuus. Toimiluvan edellytykset perustuvat lakiin ja ovat tarkkarajaisia ja täsmällisiä. Myös toimilupaehdotuksia koskeva sääntely täyttää tarkkarajaisuuden vaatimukset. Tämän vuoksi toimilupasääntely ei ole sananvapauden kannalta ongelmallinen.

Omaisuudensuoja

Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään lailla. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään käsitellyt asiaa muun muassa lausunnoissa PeVL 19/1994 vp (sähkömarkkinalaki), PeVL 1/1996 vp (teletoimintalain muuttaminen), PeVL 47/1996 vp (telemarkkinalaki), PeVL 4/2000 vp (maakaasumarkkinalaki), PeVL 34/2000 ja PeVL 5/2001 vp (telemarkkinalain muuttaminen) sekä PeVL 8/2002 (viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttaminen).

Valiokunnan tähänastinen käytäntö voidaan tiivistää siten, että velvoitteet ovat omaisuuden eritysluonne huomioon ottaen perustuslainmukaisia, jos velvoitteet perustuvat lain täsmällisiin säännöksiin ja ovat omistajan kannalta kohtuullisia (PeVL 34/2000). Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään pitänyt keskeisenä myös sitä, että omistajan oma nykyinen ja kohtuullinen tuleva tarve rajoittaa asetettavia velvollisuuksia.

Ehdotus uudeksi 60 d §:ksi vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Ehdotetut uudet velvollisuudet ovat luonteeltaan nykyisten kaltaisia.

Elinkeinovapaus

Toimiluvanvaraisuus liittyy myös perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädettyyn elinkeinovapauteen. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on aiemmin käsitellyt elinkeinovapauteen liittyviä kysymyksiä muun muassa lausunnoissa PeVL 47/1996 vp (telemarkkinalaki), PeVL 19/1998 vp (laki televisio- ja radiotoiminnasta), PeVL 28/2001 vp (laki yksityisistä turvallisuuspalveluista), PeVL 61/2002 vp (viestintämarkkinalaki) sekä PeVL 67/2002 vp (laki rahoitustarkastuksesta).

Käsitellessään viestinnän toimilupajärjestelmän ja elinkeinovapauden suhdetta muun

muussa lausunnossaan 61/2002 vp, valiokunta katsoi sääntelyn vastaavan perustuslakivaliokunnan käytännössä hyväksyttyä kantaa, että toimiluvanvaraisuus on säädettävissä tärkeiden ja vahvojen yhteiskunnallisten intressien johdosta.

Esityksessä ei ehdoteta sellaisia muutoksia toimilupajärjestelmään, jotka muuttaisivat järjestelmän suhdetta sananvapauteen tai elinkeinovapauteen.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki**viestintämarkkinalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 23 päivänä toukokuuta 2003 annetun viestintämarkkinalain (393/2003) 5, 8 ja 60 c § ja 127 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 60 c § laissa 70/2007 ja 127 §:n 3 momentti laissa 759/2006, sekä

lisätään 4 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 8 a ja 60 d § sekä 112 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

4 §

Toimilupaa edellyttävä teletoiminta

Verkkopalvelun tarjoaminen 1 momentissa tarkoitettussa digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ei kuitenkaan edellytä toimilupaa, jos toiminta kestää enintään kaksi viikkoa ja toiminnassa käytettävän televisiolähettimen säteilyteho on enintään 50 wattia.

5 §

Toimiluvan julistaminen haettavaksi

Valtioneuvoston on julistettava toimilupa haettavaksi, kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia. Toimilupaa, joka myönnetään 8 §:n 3 momentin tai 8 a §:n nojalla, ei kuitenkaan julisteta haettavaksi.

Valtioneuvosto julistaa toimiluvan haettavaksi radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001) 6 §:ssä tarkoitettun taajuussuunnitelman mukaisesti.

8 §

Toimilupaviranomainen ja toimilupamenettely

Toimiluvan myöntää valtioneuvosto määrääjäksi, enintään 20 vuodeksi.

Valtioneuvoston toimilupaa koskeva päätös on tehtävä kuuden viikon kuluessa hakuajan päättymisestä. Valtioneuvosto voi erityisessä tapauksessa pidentää kuuden viikon määräaika enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi myöntää toimiluvan langattomaan laajakaistapalveluun määrätylle taajuusalueelle enintään 20 vuodeksi, jos:

- 1) teleyrityksellä on Viestintäviraston myöntämä radiolupa kyseiselle taajuudelle;
- 2) taajuuden käyttötarkoitus muutetaan toimilupaa edellyttäväksi; ja
- 3) 9 §:ssä säädetyt edellytykset toimiluvan myöntämiselle täyttyvät.

Edellytyksenä 3 momentissa tarkoitetun toimiluvan myöntämiseksi on, että radioluvan haltija käyttää sille radioluvassa osoitettuja taajuuksia.

8 a §

Viestintäviraston myöntämä toimilupa

Toimiluvan 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun verkkopalvelun tarjoamiseen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa myöntää Viestintävirasto, jos toiminta kestää enintään kuukauden ja digitaalisessa televisiotoiminnassa käytettävän lähettimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Viestintäviraston on myönnettävä toimilupa, jos toimintaan on osoitettavissa radiotaajuuksia eikä ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain tai muun televisio- ja radiotoimintaa koskevan lain säännöksiä.

Viestintävirasto ei saa myöntää toiminnan harjoittajalle toimilupia välittömästi toisiaan seuraaville enintään kuukauden jaksoille.

6 a luku

Yleispalvelua koskevat säännökset

60 c §

Yleisten puhelinpalveluiden tarjontaa koskeva yleispalveluvollisuus

Teleyritys, jonka Viestintävirasto on 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisesti paikasta riippumatta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintapaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän tulee olla sellainen, että siitä voidaan soittaa hätäpuheluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava tarkoituksenmukainen internet-yhteys, ottaen huomioon tilaajien enemmis-

tön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Teleyritys voi tarjota edellä tarkoitettuja palveluita myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Ennen asetuksen antamista Viestintäviraston on laadittava selvitys tiedonsiirtopalveluiden markkinoista, tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta sekä arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille.

Yleispalveluyrityksellä on oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa sopimusta 1 momentissa tarkoitusta liittymästä, jos käyttäjä on asetettu syyteeseen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häiritsemistä taikka jos käyttäjällä on toisen yleispalveluyrityksen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

60 d §

Verkkopalvelua koskeva yleispalveluvollisuus

Verkkoyritys, jonka Viestintävirasto on 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykseksi nimetyille palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan.

112 §

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle

Viestintäviraston tulee luovuttaa tässä laissa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamiinsa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä.

127 §

Muutoksenhaku

Viestintäviraston 16—20, 59 ja 126 §:n nojalla tekemään päätökseen sekä markkinaoikeuden ja valtioneuvoston tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valtioneu-

voston ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan radiotaajuuksista ja telelaitteista 16 päivänä marraskuuta 2001 annetun lain (1015/2001) 6 §:n 2–5 momentti, 10 § ja 41 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 ja 5 momentti laissa 11/2007, 6 §:n 3 momentti laissa 399/2003, 6 §:n 4 momentti laissa 46/2005, 10 § osaksi mainituissa laeissa 399/2003 ja 11/2007 sekä 41 §:n 3 momentti mainitussa laissa 399/2003, ja

lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

6 §

Radiotaajuuksien käyttö

Valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan yleiset periaatteet taajuuksien käytölle ja taajuussuunnitelma:

1) viestintämarkkinalain (393/2003) 4 §:ssä tarkoitettuun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille;

2) televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7§:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen tarkoitetuille taajuusalueille;

3) 5 momentissa tarkoitetuille taajuusalueille;

4) tuotekehitys-, testaus- ja opetustoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille.

Ennen kuin valtioneuvosto vahvistaa taajuussuunnitelman, teleyrityksille ja muille taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus tulla kuulluksi taajuussuunnitelmasta. Valtioneuvoston on tarkasteltava taajuussuunnitelmaa uudelleen, jos 2 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuusalueita tai jos edellä tässä momentissa mainittu taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Viestintävirasto voi perustellusta syystä sallia taajuussuunnitelmassa tarkoitettulle radiotaajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää,

jos muu radioviestintä ei rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta häiriötä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

Viestintäviraston on 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä valmistellessaan toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, kyseisen taajuusalueen taajuussuunnitelma vahvistetaan 2 momentissa tarkoitettussa taajuussuunnitelmassa.

6 a §

Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella vahvistetaan radiotaajuuksien käyttösuunnitelma, jossa on yksityiskohtaiset määräykset 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen taajuusalueiden käytöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriön on tarkasteltava radiotaajuuksien käyttösuunnitelmaa uudelleen, jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuuksia tai jos teleyritys tai muu taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustava taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Viestintävirasto voi yksittäisessä tapauksessa teknisen syyn vuoksi poiketa 1 momen-

tissa tarkoitettu vahvistetusta käyttösuunnitelmasta, jos se on radioviestinnän häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi välttämätöntä.

10 §

Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntäminen

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen myöntää Viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Viestintäviraston hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. Jos yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, Viestintäviraston on lupapäätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää radioluvan.

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Taajuusvaraus myönnetään enintään vuodeksi kerrallaan. Varaus raukeaa, kun 9 §:ssä tarkoitetun radiolähettimen käyttöön myönnetään radiolupa.

Jollei 5–9 momentista muuta johdu, radiolupa tai 9 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävä taajuusvaraus on myönnettävä, jos:

1) lupaa tai taajuusvarausta haetaan taajuusalueelle, joka taajuuksien käytöstä annetuissa Viestintäviraston määräyksissä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön;

2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi;

3) radiolähettimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja

4) Viestintävirastolla ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja.

Jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen erääntynyt maksu, lupa tai varaus voidaan jättää myöntämättä.

Jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletoimintaa tai harjoittaa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisio- tai radiotoimintaa, radiolupaa tai radiotaajuuksien varausta ei voida myöntää, jos hakijalla ei ole tarvittavaa toimilupaa.

Hakijan harjoittaessa viestintämarkkinalain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimintaa, radiolupia ei saa myöntää peräkkäin siten, että luvan tosiasialliseksi kestoksi tulee yli kaksi viikkoa.

Jos radiolupa tai radiotaajuuksien varaus voidaan radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää vain osalle hakijoista, se on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyä lain tarkoitusta.

Radioluvan hakija ja haltija sekä tarvittaessa myös muu teleyritys ovat velvollisia antamaan Viestintävirastolle sen pyytämät 8 momentissa tarkoitetun luparatkaisun tekemisessä tarvittavat tiedot.

41 §

Arviointilaitos

Viestintävirasto nimeää hakemuksesta arviointilaitoksen, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuudesta, määrittellä erityisiä radiotestisarjoja sekä hyväksyä ja valvoa laitteiden laadunvarmistusjärjestelmiä. Arviointilaitos voidaan nimetä määräajaksi. Hakemuksessa on esitettävä Viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Viestintävirasto valvoo arviointilaitosten toimintaa. Arviointilaitoksen on ilmoitettava toimintansa muutoksista, jos niillä voi olla vaikutusta arviointilaitoksena toimimisen edellytyksiin. Jos arviointilaitos ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten

vastaisesti, Viestintävirasto voi peruuttaa ni-
meämisen.

_____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
_____ 20 _____ .

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Viestintäministeri *Suvi Lindén*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

viestintämarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä toukokuuta 2003 annetun viestintämarkkinalain (393/2003) 5, 8 ja 60 c § ja 127 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 60 c § laissa 70/2007 ja 127 §:n 3 momentti laissa 759/2006, sekä

lisätään 4 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 8 a ja 60 d § sekä 112 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(uusi)

4 §

Toimilupaa edellyttävä teletoiminta

Verkkopalvelun tarjoaminen 1 momentissa tarkoitettussa digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ei kuitenkaan edellytä toimilupaa, jos toiminta kestää enintään kaksi viikkoa ja toiminnassa käytettävän televisiolähtetimen säteilyteho on enintään 50 wattia.

5 §

5 §

Toimiluvan julistaminen haettavaksi

Toimiluvan julistaminen haettavaksi

Toimilupa on julistettava haettavaksi, kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia.

Toimiluvan julistaa haettavaksi valtioneuvosto radiolain (1015/2001) 6 §:ssä tarkoitettua taajuusalueiden käyttösuunnitelman mukaisesti.

Valtioneuvoston on julistettava toimilupa haettavaksi, kun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia. *Toimilupaa, joka myönnetään 8 §:n 3 momentin tai 8 a §:n nojalla, ei kuitenkaan julisteta haettavaksi.*

Valtioneuvosto julistaa toimiluvan haettavaksi radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001) 6 §:ssä tarkoitettua taajuussuunnitelman mukaisesti.

8 §

Toimilupaviranomainen ja toimilupamenettely

Toimiluvan myöntää valtioneuvosto määräajaksi, enintään 20 vuodeksi.

Toimilupaa koskeva päätös on tehtävä kuuden viikon kuluessa hakuajan päättymisestä. Valtioneuvosto voi erityisessä tapauksessa pidentää kuuden viikon määräaikaa enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

8 §

Toimilupaviranomainen ja toimilupamenettely

Toimiluvan myöntää valtioneuvosto määräajaksi, enintään 20 vuodeksi.

Valtioneuvoston toimilupaa koskeva päätös on tehtävä kuuden viikon kuluessa hakuajan päättymisestä. Valtioneuvosto voi erityisessä tapauksessa pidentää kuuden viikon määräaikaa enintään kahdeksalla kuukaudella, jos se on hakumenettelyn tasapuolisuuden, kohtuullisuuden, selkeyden tai avoimuuden varmistamiseksi, hakemusten täydentämiseksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen. Määräajan pidentämisestä on ilmoitettava julkisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi myöntää toimiluvan langattomaan laajakaistapalveluun määrätulle taajuusalueelle enintään 20 vuodeksi, jos:

1) teleyrityksellä on Viestintäviraston myöntämä radiolupa kyseiselle taajuudelle;

2) taajuuden käyttötarkoitus muutetaan toimilupaa edellyttäväksi; ja

3) 9 §:ssä säädetyt edellytykset toimiluvan myöntämiselle täyttyvät.

Edellytyksenä 3 momentissa tarkoitetun toimiluvan myöntämiselle on, että radioluvan haltija käyttää sille radioluvassa osoitettuja taajuuksia.

(uusi)

8 a §

Viestintäviraston myöntämä toimilupa

Toimiluvan 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun verkkopalvelun tarjoamiseen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa myöntää Viestintävirasto, jos toiminta kestää enintään kuukauden ja digitaalisessa televisioinnassa käytettävän lähettimen säteilyteho on enintään kaksi kilowattia.

Viestintäviraston on myönnettävä toimilupa, jos toimintaan on osoitettavissa radiotaajuuudet eikä ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain tai muun televisio- ja radiotoimintaa koskevan lain säännöksiä.

Viestintävirasto ei saa myöntää toiminnan harjoittajalle toimilupia välittömästi tosiaan seuraaville enintään kuukauden jaksoille.

6 a luku

Yleispalvelua koskevat säännökset

60 c §

Yleisten puhelinpalveluiden tarjontaa koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka Viestintävirasto on 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän tulee olla sellainen, että siitä voidaan soittaa hätäpuheluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava tarkoituksenmukainen Internet-yhteys. Teleyritys voi tarjota edellä tarkoitettuja palveluita myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Yleispalveluyrityksellä on oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa sopimusta 1 momentissa tarkoitetusta liittymästä, jos käyttäjä on asetettu syytteeseen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häiritsemisestä taikka jos käyttäjällä on toisen yleispalveluyrityksen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

6 a luku

Yleispalvelua koskevat säännökset

60 c §

Yleisten puhelinpalveluiden tarjontaa koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka Viestintävirasto on 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisesti paikasta riippumatta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän tulee olla sellainen, että siitä voidaan soittaa hätäpuheluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava tarkoituksenmukainen internet-yhteys, ottaen huomioon tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Teleyritys voi tarjota edellä tarkoitettuja palveluita myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitettun tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Ennen asetuksen antamista Viestintäviraston on laadittava selvitys tiedonsiirtopalveluiden markkinoista, tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta sekä arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille.

Yleispalveluyrityksellä on oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa sopimusta 1 momentissa tarkoitusta liittymästä, jos käyttäjä on asetettu syytteeseen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häiritsemistä taikka jos käyttäjällä on toisen yleispalveluyrityksen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

(uusi)

60 d §

Verkkopalvelua koskeva yleispalveluvollisuus

Verkkoyritys, jonka Viestintävirasto on 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykseksi nimetyille palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan.

(uusi)

112 §

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle

Viestintäviraston tulee luovuttaa tässä laissa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan saamiinsa I momentissa tarkoitettuja tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle tämän pyynnöstä.

127 §

Muutoksenhaku

Viestintäviraston 16–20 ja 126 §:n nojalla tekemään päätökseen sekä markkinaoikeuden ja valtioneuvoston tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valtioneuvoston ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.
-----

127 §

Muutoksenhaku

Viestintäviraston 16–20, 59 ja 126 §:n nojalla tekemään päätökseen sekä markkinaoikeuden ja valtioneuvoston tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valtioneuvoston ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan radiotaajuuksista ja telelaitteista 16 päivänä marraskuuta 2001 annetun lain (1015/2001) 6 §:n 2–5 momentti, 10 § ja 41 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 ja 5 momentti laissa 11/2007, 6 §:n 3 momentti laissa 399/2003, 6 §:n 4 momentti laissa 46/2005, 10 § osaksi mainituissa laeissa 399/2003 ja 11/2007 sekä 41 §:n 3 momentti mainitussa laissa 399/2003, ja

lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 luku

Radiotaajuushallinto

6 §

Radiotaajuuksien käyttö

Ehdotus

2 luku

Radiotaajuushallinto

6 §

Radiotaajuuksien käyttö

Valtioneuvosto vahvistaa käyttösuunnitelman:

1) viestintämarkkinalain (393/2003) 4 §:ssä tarkoitettuun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan;

2) televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7 §:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen määrätyille taajuusalueille; ja

3) 5 momentissa tarkoitetuille taajuusalueille.

Ennen kuin valtioneuvosto vahvistaa käyttösuunnitelman, on teleyrityksille ja muille taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustaville tahoille varattava tilaisuus tulla kuulluksi käyttösuunnitelmasta. Valtioneuvoston on tarkasteltava käyttösuunnitelmaa uudelleen, jos 2 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuuksia tai jos edellä tässä momentissa mainittu taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan yleiset periaatteet taajuuksien käytölle ja taajuussuunnitelma:

1) viestintämarkkinalain (393/2003) 4 §:ssä tarkoitettuun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan *tarkoitetuille taajuusalueille*;

2) televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7 §:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen *tarkoitetuille* taajuusalueille;

3) 5 momentissa tarkoitetuille taajuusalueille;

4) *tuotekehitys-, testaus- ja opetustoimintaan tarkoitetuille taajuusalueille.*

Ennen kuin valtioneuvosto vahvistaa taajuussuunnitelman, teleyrityksille ja muille taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus tulla kuulluksi taajuussuunnitelmasta. Valtioneuvoston on tarkasteltava taajuussuunnitelmaa uudelleen, jos 2 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuusalueita tai jos edellä tässä momentissa mainittu taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Viestintävirasto voi yksittäisessä tapauksessa teknisen syyn vuoksi poiketa 2 momentissa tarkoitetusta vahvistetusta käyttösuunnitelmasta, jos se on radioviestinnän häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi välttämätöntä. Viestintävirasto voi perustellusta syystä sallia käyttösuunnitelmassa tarkoitetulle radiotaajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää, jos muu radioviestintä ei rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta häiriötä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

Viestintäviraston on 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä valmistellessaan toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, kyseisen taajuusalueen käyttösuunnitelma vahvistetaan 2 momentissa tarkoitetussa taajuusalueiden käyttösuunnitelmassa.

Viestintävirasto voi perustellusta syystä sallia *taajuussuunnitelmassa* tarkoitetulle radiotaajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää, jos muu radioviestintä ei rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta häiriötä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

Viestintäviraston on 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä valmistellessaan toimittava yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, kyseisen taajuusalueen *taajuussuunnitelma* vahvistetaan 2 momentissa tarkoitetussa *taajuussuunnitelmassa*.

(uusi)

6 a §

Radiotaajuuksien käyttösuunnitelma

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella vahvistetaan radiotaajuuksien käyttösuunnitelma, jossa on yksityiskohtaiset määräykset 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen taajuusalueiden käytöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriön on tarkastettava radiotaajuuksien käyttösuunnitelmaa uudelleen, jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen toimintaan voidaan osoittaa lisää taajuuksia tai jos teleyritys tai muu taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustava taho esittää tarkastelua koskevan perustellun pyynnön.

Viestintävirasto voi yksittäisessä tapauksessa teknisen syyn vuoksi poiketa 1 momentissa tarkoitetusta vahvistetusta käyttösuunnitelmasta, jos se on radioviestinnän häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi välttämätöntä.

10 §

Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntäminen

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen myöntää Viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Taajuusvaraus myönnetään enintään vuodeksi kerrallaan. Varaus raukeaa, kun 9 §:ssä tarkoitetun radiolähettimen käyttöön myönnetään radiolupa.

Jollei 5–7 momentista muuta johdu, radiolupa tai 9 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävä taajuusvaraus on myönnettävä, jos:

1) lupaa tai taajuusvarausta haetaan taajuusalueelle, joka taajuuksien käytöstä annetuissa Viestintäviraston määräyksissä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön;

2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattaviksi;

2 a) radiolähettimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja

3) Viestintävirastolla ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja.

Jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen erääntynyt maksu, lupa tai varaus voidaan jättää myöntämättä.

10 §

Radioluvan ja taajuusvarauksen myöntäminen

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen myöntää Viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Viestintäviraston hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. *Jos yksittäisen radioluvan myöntämisellä voi olla vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, Viestintäviraston on lupapäätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa. Jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää radioluvan.*

Radiolupa myönnetään enintään 10 vuodeksi kerrallaan. Viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

Taajuusvaraus myönnetään enintään vuodeksi kerrallaan. Varaus raukeaa, kun 9 §:ssä tarkoitetun radiolähettimen käyttöön myönnetään radiolupa.

Jollei 5–9 momentista muuta johdu, radiolupa tai 9 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävä taajuusvaraus on myönnettävä, jos:

1) lupaa tai taajuusvarausta haetaan taajuusalueelle, joka taajuuksien käytöstä annetuissa Viestintäviraston määräyksissä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön;

2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi;

3) radiolähettimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja

4) Viestintävirastolla ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja.

Jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen erääntynyt maksu, lupa tai varaus voidaan jättää myöntämättä.

Jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletointia tai harjoittaa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisio- tai radiotoimintaa, radiolupaa tai radiotaajuuksien varausta ei voida myöntää, jos hakijalla ei ole tarvittavaa toimilupaa.

Jos radiolupa tai radiotaajuuksien varaus voidaan radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää vain osalle hakijoista, se on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyä lain tarkoitusta.

Radioluvan hakija ja haltija sekä tarvittaessa myös muu teyryitys ovat velvollisia antamaan Viestintävirastolle sen pyytämät 7 momentissa tarkoitettujen luparatkaisun tekemisessä tarvittavat tiedot. (12.1.2007/11)

41 §

Arviointilaitos

Liikenne- ja viestintäministeriö nimeää hakemuksesta arviointilaitoksen, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuudesta, määrittellä erityisiä radiotestisarjoja sekä hyväksyä ja valvoa laitteiden laadunvarmistusjärjestelmiä. Arviointilaitos voidaan nimetä määräajaksi. Hakemuksessa on esitettävä ministeriön pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo arviointilaitosten toimintaa. Arviointilaitoksen on ilmoitettava toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta arviointilaitoksena toimimisen edellytyksiin. Jos arviointilaitos ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, liikenne- ja viestintäministeriö voi peruuttaa nimeämisen.

Jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletointia tai harjoittaa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisio- tai radiotoimintaa, radiolupaa tai radiotaajuuksien varausta ei voida myöntää, jos hakijalla ei ole tarvittavaa toimilupaa.

Hakijan harjoittaessa viestintämarkkinalain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimintaa, radiolupaa ei saa myöntää peräkkäin siten, että luvan tosiasiallisesti kestäksi tulee yli kaksi viikkoa.

Jos radiolupa tai radiotaajuuksien varaus voidaan radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää vain osalle hakijoista, se on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyä lain tarkoitusta.

Radioluvan hakija ja haltija sekä tarvittaessa myös muu teyryitys ovat velvollisia antamaan Viestintävirastolle sen pyytämät 8 momentissa tarkoitettujen luparatkaisun tekemisessä tarvittavat tiedot.

41 §

Arviointilaitos

Viestintävirasto nimeää hakemuksesta arviointilaitoksen, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuudesta, määrittellä erityisiä radiotestisarjoja sekä hyväksyä ja valvoa laitteiden laadunvarmistusjärjestelmiä. Arviointilaitos voidaan nimetä määräajaksi. Hakemuksessa on esitettävä *Viestintäviraston* pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Viestintävirasto valvoo arviointilaitosten toimintaa. Arviointilaitoksen on ilmoitettava toimintansa muutoksista, jos niillä voi olla vaikutusta arviointilaitoksena toimimisen edellytyksiin. Jos arviointilaitos ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, *Viestintävirasto* voi peruuttaa nimeämisen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .